

T.C.
NIŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**2017 SEÇİMLERİ ALMANYA ÖRNEĞİ İLE AVRUPA'DA AŞIRI
SAĞIN YÜKSELİŞİNİN SOSYAL İNŞACILIK KURAMI
AÇISINDAN ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek TORO

Enstitü Anabilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU

AĞUSTOS – 2019

T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

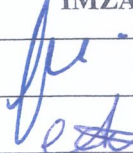
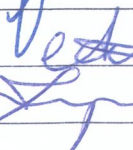
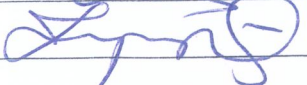
2017 SEÇİMLERİ ALMANYA ÖRNEĞİ İLE AVRUPA'DA AŞIRI
SAGIN YÜKSELİŞİNİN SOSYAL İNŞACILIK KURAMI
AÇISINDAN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek TORO

Enstitü Anabilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

“Bu tez 06.8./2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof.Dr. Fura Hatipoğlu	BAŞARILI	
Doç. Dr. Arzu AL	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Feyza ÖZKURT	BAŞARILI	

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Dilek TORO

06.08.2019

ÖNSÖZ

Bu tezin planlanmasından yazım aşamasına kadar bilgi ve tecrübeleriyle beni aydınlatan, fikir ve görüşleriyle yol gösteren, sadece akademik anlamda değil her zaman varlığını yanımda hissettiğim değerli danışman hocam Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU'na, maddi ve manevi destekleri için aileme teşekkürlerimi sunarım. Saygılarımla.

Dilek TORO

06.08.2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ	v
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE SOSYAL İNŞACILIK KURAMI ..3	
1.1. Uluslararası İlişkiler Teorilerinde İnşacı Yaklaşım.....	3
1.2. Sosyal İnşacılığın Temel Varsayımları	7
1.3. İnşacı Yaklaşımında Kimlik Kavramı	9
1.4 Devlet-Kimlik Kavramsal Etkileşim	13
1.5. Yapan-Yapı İlişkisi.....	15
BÖLÜM 2: TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE ALMANYA’NIN SİYASAL HAYATI	18
2.1. Federal Almanya’ ya Genel Bakış.....	18
2.2. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Tarihsel Süreci Konfederasyon Federasyon Tanımları	18
BÖLÜM 3: FEDERAL ALMANYA’DA 2017 SEÇİMLERİ	25
3.1. Partiler ve Adaylar.....	25
3.1.1. Hristiyan Demokrat Birliği (Christlich Demokratische Union, CDU) ve	25
Hristiyan Sosyal Birliği (Christlich Soziale Union, CSU)	25
3.1.2. Almanya Sosyal Demokrat Partisi (Sozialdemokratische Partei Deutschlands, SPD).....	28
3.1.3. Yeşiller, Birlik 90 (Bündnis 90, Die Grünen).....	29
3.1.4. Sol Parti (Die Linke).....	32
3.1.5 Hür Demokrat Parti (Frei Demokratische Partei, FDP).....	34
3.1.6 Almanya İçin Alternatif (Alternative für Deutschland, AfD).....	36

3.2. Seçim Sonuçları Ve Önceki Seçimlerle Karşılaştırmalı Analizi.....	39
BÖLÜM 4: FEDERAL ALMANYA 2017 SEÇİMLERİNİN SOSYAL İNŞACILIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	42
4.1. Aşırı Sağın Parlamenteoya Girişi.....	42
4.1.2. Federal Almanya Siyasal Hayatında Aşırı Sağ.....	42
4.1.2.1. Nasyonel Sosyalizm ve Hitler.....	43
4.1.2.2. Almanya Ulusal Demokratik Partisi (Nationaldemokratische Partei Deutschlans, NPD).....	43
4.1.2.3. PEGİDA Hareketi (Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar, Patriotische Europaer Gegen die Islamisierung des Abendlandes).....	44
4.1.2.4. Almanya için Alternatif Partisi (Alternative für Deutschland, AfD).....	44
4.2 Halkın Oylarının Sağa Kaymasının Olası Nedenleri ve Bunun Sosyal İnşacılık Kuramı ile İlişkisi.....	46
4.2.1. Mülteci Krizi ve Oyların Sağa Kayışı.....	47
4.2.1.1. 2015 Mülteci Krizine Giden Süreç	47
Arap Baharı	47
Cenevre Sözleşmesi ve Mülteci Tanımı.....	47
Amsterdam Antlaşması	49
Avrupa Ortak Sığınma Sistemi (Common European Asylum System-CEAS)	50
Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi İçin Opsiyonel İşbirliği Ajansı (FRONTEX)	50
Dublin Sistemi.....	51
Avrupa Birliğinin Mültecilere Kota Uygulaması.....	54
4.2.1.2. Rakamlarla Mülteci Sorunu	54
SONUÇ.....	57
KAYNAKÇA	60
ÖZGEÇMİŞ.....	76

KISALTMALAR

EU/AB	:European Union, Avrupa Birliği
CDU	:Christlich Demokratische Union, Hristiyan Demokrat Birliği
CSU	:Christlich Soziale Union, Hristiyan Sosyal Birliği
SPD	:Sozialdemokratische Partei Deutschlands, Almanya Sosyal Demokrat Partisi
Grüne	:Bündnis 90, Die Grünen, Yeşiller, Birlik 90
Die Linke	:Die Linke, Sol Parti
FDP	:Frei Demokratische Partei, Hür Demokrat Parti
AfD	:Alternative für Deutschland, Almanya İçin Alternatif
DP	:Deutsche Partei, Alman Partisi
GB/BHE	:Gesamtdeutscher Block/Block der Heimatvertriebenen und Entrechteten, Tüm Alman Bloku/Sürgün ve Haklarından Mahrum Edilenler Bloku
CEAS	:Common European Asylum System, Avrupa Ortak Sığınma Sistemi
EURODAC	:Avrupa Otomatik Parmak İzi Tanımlama Sistemi
FRONTEX	:Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi İçin Opsiyonel İşbirliği Ajansı
EUROSTAT	:Avrupa İstatistik Ofisi
NSDAP	:Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi
NPD	:Nationaldemokratische Partei Deutschlands, Almanya Ulusal Demokratik Partisi
PEGIDA	:Patriotische Europaer Gegen die Islamisierung des Abendlandes, Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 1949 Yılı İtibari ile Görev Yapan Cumhurbaşkanılar.....	22
Tablo 2: Koalisyonlar ve Şansölyeler.....	23
Tablo 3: Almanya 2017 Seçim Sonuçları.....	40
Tablo 4: Almanya 2013 Seçim Sonuçları.....	40
Tablo 5: Eyaletlere Göre AfD'nin Oy Dağılımı.....	45

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Almanya 2013-2017 Seçim Sonuçlarının Karşılaştırılması.....	41
Şekil 2: Sığınma Başvurularının Yıllara Göre Oranı.....	55

Tezin Başlığı: 2017 Almanya Seçimleri Örneği ile Avrupa'da Aşırı Sağın Yükselişinin Sosyal İnşacılık Kuramı Açısından Analizi

Tezin Yazarı: Dilek TORO

Danışman: Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU

Kabul Tarihi: 06.08.2019

Sayfa Sayısı: vii (ön kısım) + 76 (tez)

Anabilim Dalı: Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

Bilim Dalı: Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

2010 yılı sonlarında başlayan Arap Baharı ve 2011 Suriye iç savaşı nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan mülteciler Avrupa ülkelerine göç etmişlerdir. 2015 yılında büyük bir mülteci krizi yaşanmıştır ve bu süreçte göçmen karşıtı söylemleri ile aşırı sağ partiler yükselişe geçmiştir. 2013 yılında Euro ve göçmen karşıtı olarak kurulan AfD, 2017 seçimlerinde oyların %12,6'sını alarak, Almanya siyasi tarihi boyunca federal parlamentoya girebilen ilk aşırı sağ partidir. Bu çalışmanın amacı, aşırı sağın yükselişini sosyal inşacılık kuramı açısından analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Almanya, AfD, Mülteci Krizi, Aşırı Sağ, Sosyal İnşacılık

ABSTRACT

Nisantasi University Institute of Social Sciences **Abstract of Master's Thesis**

Title Of The Thesis: Analysis of The Rise of an Extreme and Populist Right Wing Within The Social Construction Theory : The Case of 2017 Germany Election

Author: Dilek TORO

Supervisor: Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU

Date: 06.08.2019

Number of pages: vii (pre. text) + 76 (thesis)

Department: Political Science and International Relations

Subfield: Political Science and International Relations

The refugees who had to leave their countries due to Arab Spring started to appear in late 2010 and all through 2011. Syrian civil war have increased the number of migrants to European countries. In 2015, a major refugee crisis was experienced in this process, far-right parties with anti-immigrant discourses have taken to rise. AfD, founded as an anti euro and anti immigrant in 2013, was the first extreme right party that could enter the federal parliament throughout political history of Germany and it received 12,6 percent of the vote in 2017 election. The aim of this study is to analyze the rise of the extreme right within the social construction theory.

Keywords: Germany, AfD, Refugee Crisis, Extreme Right, Social Constructionism

GİRİŞ

Uluslararası ilişkiler kuramları uluslararası sistemde yaşanan olayları, siyasi etkileşimleri öngörebilmeyi amaçlar ve sebeplerini açıklamaya fayda sağlar. Geçtiğimiz yüzyılda yaşanan savaşlar, devrimler ve ekonomik gelişmeler sonucu çeşitli teoriler ve bunları eleştiren yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Kimlik kavramının öneminin arttığı Soğuk Savaş dönemi sonrası ortaya çıkıp etkisini göstermeye başlayan ve post pozitivist yaklaşımlardan biri olan sosyal inşacılık uluslararası ilişkilerde yeni bir yaklaşım sayılabilir. Meta-teorik bir yaklaşımdır. Teorileri inceleyen, eleştiren teori de denilebilir. Temel analiz birimi olan kimlik kavramı; uluslararası sistem ve aktörleri arasındaki ilişkilerin, politikaların analizi konusunda belirleyici ana unsurdur. Sosyal inşacılık eleştirel bakarak daha önce uluslararası sistemde ve devletlerde ele alınmayan kavramlar olan devletlerin kimliği, ideolojisi ve fikirlerine odaklanır ve materyal olmayan duygusal unsurları ele alarak devletleri yaşayan varlıklar olarak değerlendirir. Devletleri birbirinden ayıran temel unsuru materyal bir olgu olan güç değil, birbirinden farklı olan kimlikleri, tarihleri, dinleri ve ideolojileri olarak nitelendirir.

Sosyal inşacılık kuramının öncü ismi Went'in belirttiği gibi uluslararası sistemde aktörlerin varlıklarını sürdürebilmeleri için başta güvenlik olmak üzere egemenlik, ekonomik refah gibi gereksinimleri olup kendi çıkarlarına ters düşen kimliklere karşı direnç göstermektedir. Bu çalışmanın temel amacı devletlerin kimlik kavramını merkezine alan sosyal inşacılık kuramından yola çıkarak Avrupa'da yükselişe geçen aşırı sağ 2017 Almanya seçimleri üzerinden analiz etmektir.

Almanya siyasi tarihi boyunca milli birlik bilinci ilk kez 18. yüzyılın sonlarında vurgulanmış olup, 1930 yılında yaşanan Büyük Buhran sonrası 1932 yılında gerçekleşen seçimlerde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin (NSDAP) azınlık olarak girdiği meclise ve Almanya'ya hakim olması sonucu yaşanan ırkçı katliamlar ile zirveye ulaştığı dönem İkinci Dünya Savaşı sonrası son bulmuş, daha sonra uzun süre sessiz kalan aşırı sağ, 1964 yılında kurulan Almanya Ulusal Demokratik Partisi (NPD) ile tekrar gündeme gelebilmiş fakat 1969 seçimlerinde %4,3'lük oy oranı ile parlamento dışında kalmıştır.

2010 yılı itibari ile Ortadoğu'da yaşanan Arap Baharı ve 2011'de başlayan Suriye iç savaşını takiben 2015 yılında başta Almanya olmak üzere Avrupa Birliği ülkelerinde

yaşanan mülteci krizi sonrası siyasiler sağ popülist söylemleri ile gündeme gelmiş ve Almanya siyasi tarihinde ilk kez bir aşırı sağ parti Federal Meclis'te kendine yer bulmuştur. 2013 yılında Euro karşıtı olarak kurulan Almanya İçin Alternatif Partisi (AfD) 2017 seçimlerinde % 12,6 oy oranı ve 94 milletvekili ile vatandaşların desteğini almayı başarabilmişken iktidarını kaybetmemesine rağmen mültecilere Almanya kapılarını açan Angela Merkel'in partisi olan Hristiyan Demokrat Parti düşüşe geçmiştir. Mülteci karşıtı sağ popülist söylemler, kendilerinden farklı bir sosyal çevreden gelen ve farklı tarih, kültür, inanç, fikir, söylem ve kimlik gibi değerlere sahip olan mülteci sayısının artması ile kendi değerlerine sahip çıkma içgüdüsünde olan vatandaşlar tarafından karşılık bulmuştur.

AfD'nin mülteci karşıtı söylemlerinin halk üzerindeki etkisinin sosyal inşacılık kuramının kimlik kavramı ile ilişkilendirdiğimiz literatür tarama ve internet veri analizi yöntemlerini kullandığımız çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kavramsal ve kuramsal çerçevede sosyal inşacılık kuramı, ikinci bölümde tarihsel süreç içerisinde Almanya'nın siyasal hayatı ve sağ popülizm, üçüncü bölümde 2017 seçiminde Federal Meclis'e girebilmeyi başaran siyasi partiler ve seçim bildireleri ile bir önceki seçim ile kıyaslanan seçim sonuçları, dördüncü bölümde ise halkın oylarının sağa kaymasının olası nedenleri incelenmiştir.

BÖLÜM 1: ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE SOSYAL İNŞACILIK KURAMI

1.1. Uluslararası İlişkiler Teorilerinde İnşacı Yaklaşım

20. yüzyılda uluslararası sistemde yaşanan iki dünya savaşı, gerçekleşen sosyoekonomik değişimler ve devrimler, bu yüzyıl uluslararası ilişkiler disiplinde önemli değişimlere sahne olmuştur. 1980’li yılların ikinci yarısından itibaren “Realizm, Neo-realizm, Liberalizm ve Neo-Liberalizm” gibi uluslararası ilişkiler disipliniinde önemli nitelikteki pozitivist teorilere yönelik olarak çeşitli eleştirel yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan eleştirel yaklaşımlar, bu pozitivist teorileri sadece eleştirmeyi, teorilerin kullandıkları parametreleri de sorgulamaları nedeniyle bu yeni yaklaşımlar, eleştirel yaklaşımlar veya pozitivist yaklaşımlar olarak da ifade edilmektedir (Keyman, 1996: 227).

Soğuk savaşın sonlanması, neo-liberal ve neo-realist teoriler kapsamında öngörülemeyen bir durum olmuş, bu nedenle bu teorilerin uluslararası alanda yaşanan gelişmeleri açıklamada eksik yönlerinin ortaya konulduğu yeni yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Uluslararası ilişkiler disiplininin ana akım teorilerinden olan neo-liberal ve neo-realist teoriler, Soğuk Savaşın sonlanmasını öngörmemekle kalmamış, aynı zamanda uluslararası ilişkilerin sosyokültürel boyutuna ve uluslararası ilişkiler aktörlerinin kimlik ve sistemin normlarına gerekli önemi de vermemiştir. Bu kapsamda Soğuk Savaş sonrası bu teorilerin eksikliklerini eleştiren yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. (Küçük, 2014: 334) Böylelikle ortaya konulan eleştirel yaklaşımlar, pozitivist teorik ekollerin bu eleştirilere yönelik yanıtları ve karşı eleştirileri, uluslararası ilişkiler disipliniinde pozitivist ve post pozitivist teoriler arasında bir tartışma olarak gündeme gelmiştir. Gündeme gelen tartışmada pozitivist teori paradigmaları, post pozitivist teoriler tarafından sorgulanmış, bu sorgulama sonucunda post pozitivist teoriler yeni alternatif görüşleri uluslararası ilişkiler disiplinine kazandırılmıştır (Karacasulu, 2014: 105). Bu kapsamda yeni yaklaşımlardan biri olan inşacılık, bu teorilerin açıklamada yetersiz buldukları konuları yeniden ele almış ve rasyonalist teorilerden farklı açıklamalar geliştirmiştir (Reus-Smit, 2013: 293; Jackson ve Sorensen, 2013: 210).

“Uluslararası ilişkiler disiplininin kıyılarına ilk defa 1980’li yıllarda vuran inşacılık, sosyal dünyanın dinamik, bağlantılı ve kültürel temelli durumunu açıklamaktadır.

Bilimsel bilgiyi de kapsayan bilgiyi anlamak konusunda başlıca çıkarımları olan sosyal inşacılık yaklaşımı, sosyal bilimlerdeki sosyal gerçeklik anlayışını dönüştürme potansiyeline de sahip olmaktadır (Adler, 2013).” Sosyal inşacılık yaklaşımı, Soğuk Savaşın bittiği 1990’lı yıllarda, Soğuk Savaşın sona ermesini açıklamada yetersiz durumda kalan pozitivist teorilere yönelik eleştirilerin yoğun olarak ortaya çıktığı bir dönemde etkili olmaya başlamıştır (Özev, 2013: 483).

Uluslararası ilişkiler disiplininde nispeten yeni bir yaklaşım olan sosyal inşacılık, norm, söylem, kimlik gibi kavramların, uluslararası sistemde öneminin arttığı Soğuk Savaş sonrası dönemde öne çıkan ve etkili olmaya başlayan post pozitivist yaklaşımlardan biri olmuştur (Karacasulu, 2014: 107; Küçük, 2014: 327).

Sosyal inşacılık kuramı, toplumsal gerçekliğin, sosyal olarak inşa edilmek suretiyle oluştuğu ve buradan hareketle, bir toplumsal gerçeklik olarak ele alınabilen uluslararası ilişkiler sisteminin de bir sosyal inşa olduğunu ileri sürmektedir. Dolayısıyla, sosyal inşacılık kuramına göre uluslararası sistem, maddi unsurlardan çok düşünsel, normatif ve sosyokültürel unsurlar üzerinde kuruludur. Uluslararası ilişkiler sisteminin en belirleyici unsurları ise uluslararası seviyede kurumsal duruma gelen egemen kurallar, norm, kimlik ve söylemlerdir. Bu unsurlar aynı zamanda sosyal inşacılık kuramının irdelediği en temel kavramlar durumundadır. Bu kapsamda sosyal inşacılık, gerçekliğin sosyal inşasına dikkati çeken bütüncül ve idealist bir bakış açıdır (Küçük, 2014: 325).

Uluslararası ilişkiler disiplininde rasyonalist ve eleştirel teoriler kutuplaşmasında eleştirel teoriler safında nitelendirilebilecek olan sosyal inşacı yaklaşım, aslında rasyonalist ve eleştirel teoriler arasında bir orta yolu, bir başka deyişle iki teori arasında bir sentez durumundadır (Karacasulu, 2014: 107; Adler, 1997; Checkel, 1998: 327).

Sosyal inşacı yaklaşım, bu sentezi oluştururken, ayrıca neo realizm ve neo liberalizm gibi rasyonalist teorilerin, devletlerin çıkarları, sistemin anarşik yapısı gibi objektif olarak kabul ettiği bazı varsayımları, değişebilir olgular kapsamında ele alırken, bunun yanı sıra post modern yaklaşımlara göre daha bilimsel bir yöntem kullanmaktadır (Ercan, 2009: 222). “Böylece İnşacı yaklaşım rasyonalist teorilere yönelik eleştiriler ortaya koymasıyla eleştirel teoriler arasında yer alırken, ampirik analize vurgu yapan bir metodoloji benimsemesiyle diğer eleştirel teorilerden ayrılmaktadır (Reus-Smit, 2013:

292). ” Kısaca sosyal inşacılık, eleştirel teorilerin ontolojisi, rasyonalist teorilerin metodolojisinden yararlanarak ortaya bir sentez koymaktadır (Checkel, 1998: 327).

Uluslararası ilişkiler alanında incelenen kuramlar arasında gitgide etkili olmasına rağmen, tek bir sosyal inşacılık kuramından bahsetmek pek mümkün olmamaktadır. Zehfuss'a (2002) uluslararası inşacılığın kuramsal gelişimde katkıda bulunan Onuf, Wendt ve Kratochwil'i temel alınarak, sosyal inşacılığın üç türü vardır. Onuf ve Kratochwil'in inşacılık anlayışının odak noktasında kurallar ve söz eylem kuralı bulunurken, Wendt'in “kimlik” üzerinde şekillenen sosyolojik gelenek üzerinde durmaktadır (Zehfuss, 2002).

Adler'e (2013) göre ise sosyal inşacılık, “Modernist Dilbilimsel İnşacılık, Radikal İnşacılık, Eleştirel İnşacılık ve Faydacı Gerçekçi İnşacılık” olarak dört grupta toplanmaktadır.

Bu kapsamda sosyal inşacılık kuramının türleri ile ilgili üzerinde birleşilmiş tek bir fikir bulunmasa da, Checkel'e (2004) göre, ABD'de öne çıkan geleneksel sosyal inşacılık kuramı, kural ve kimlikler üzerinde yoğunlaşarak, uluslararası alanda yaşanan değişikliklerde kural ve kimliklerin rolü incelenmektedir. Geleneksel sosyal inşacı kuram, pozitivist yaklaşımı benimsemekte, post pozitivism ve pozitivism arasında bir köprü görevi görmeyi amaçlamaktadır.

Sosyal inşacılık kuramına göre uluslararası sistemdeki sorunların temelinde, bireysel aktörler düzleminde devletlerin kimlik ve çıkarları bulunmaktadır. Kimlik ve çıkarları bir problem olarak ele alan bu kurama göre buradaki amaç, kimlik ve çıkarların nasıl oluşturulduğunu göstermektir. Devletlerin kimlik ve çıkarlarının belirli ve değişmez olduğu görüşünü savunan neo realizmin aksine sosyal inşacılar, bireysel aktörler düzleminde kültür, ideoloji, istem ve temel karar alma süreçlerinin, aktörlerinin kimlikleri, görüş ve davranışlarının nasıl etkilendiği ile ilgilenmekte ve bu sorunsalın çözülmesine odaklanmaktadır (Ruggie, 1998).

İnşacı kuramı rasyonalist teorilerden ayıran bir özelliği, sosyal inşacı kuramda rasyonalist teorilerin eksik kaldığı bir nokta olan sadece mevcut durumdaki olgular üzerinde analiz işlemi yapılmaması, aynı zamanda bu olguların nasıl oluştuğunun da açıklanmasıdır (Özev, 2013). Sosyal inşacı yaklaşıma göre devletlerin çıkarları kapsamında politikalarını şekillendirdikleri kabul edilmekte, ancak rasyonalist teorilerde

eksik bırakılan bir nokta olan bu çıkarların nasıl oluştuğu, sosyal inşa kuramının dikkate aldığı bir durumdur (Kowert, 1998). Bu kapsamda uluslararası ilişkiler alanında yaşanan olay ve olguları açıklamada başta devletler olmak üzere, alanda bulunan aktörlerin çıkarlarının nasıl oluştuğunun incelenmesi gerektiği de belirtilmektedir. Bu noktada sosyal inşacı kuramda çıkarların kimlikler kapsamında oluştuğu varsayımıyla, uluslararası alandaki aktörlerin kimlikleri inceleme konusu duruma getirilmektedir (Reus-Smit, 2013: 295; Küçük, 2014: 335).

Sosyal inşacı kuramına göre uluslararası yapı sadece “silahlanma, güç, ekonomik kapasite gibi” maddi unsurlardan oluşmamaktadır (Jackson ve Sorensen, 2013). Uluslararası yapı, temel aktör olan devletlerin birbiriyle iletişim ve etkileşim kurmalarını sağlamakta ve böylelikle onlara sosyal bir çevre de sağlamaktadır. Böylelikle devletler, buldukları uluslararası alanda hem maddi hem de sosyal bir çevre edinmektedir. Bu sosyal çevrede, devletler, birbirleriyle kurmuş oldukları iletişim ve etkileşim ile kendi çıkarlarını inşa etmektedir (Özev, 2013: 489). Böylelikle uluslararası alanda ve genel olarak uluslararası ilişkiler için materyal yapılar ile birlikte sosyal ve normatif yapılar da önem arz etmektedir (Reus-Smit, 2013: 285).

Sosyal inşacı kurama göre devletler, bir sosyal ortamda karşılıklı olarak etkileşim kurmakta ve bu etkileşim üzerinden çıkarlarını belirlemektedir. Bundan dolayı gerçekleşen etkileşime göre devletler, çıkarlarını yeniden tanımlayabilir. Buna göre, devletler çıkarlarını gözetmektedir fakat bu çıkarlar değişmeyen sabit veriler değildir.

“Devletler kimliklerine göre çıkarlarını belirler ve kimlikler de tıpkı çıkarlar gibi değişmeyen sabit veriler olmadığı için kimliklerin değişmesi aynı zamanda çıkarların da değişmesini beraberinde getirebilir (Ercan, 2009; Küçük, 2014).” Bu kapsamda devletler, birbirleriyle olan ilişkilerde kimlikleri ile “ben” ve “öteki” tanımlamasında bulunmaktadır. “Devletlerin hem kendilerine hem de diğer devletlere ilişkin kimlik algılamaları karşılıklı etkileşim sürecinde sürekli olarak yeniden üretilmektedir. Böylece devletler mevcut kimlik algılamalarına göre çıkarlarını ve dış politika tercihlerini belirlemektedir (Hopf, 1998: 175).”

İnşacı kuramda, rasyonalist teorilerin bir klişe durumuna dönüştürdüğü devletlerin kendi çıkarlarına uygun politikalar belirledikleri varsayımı kabul edilmekte, bununla birlikte bu politikaların tüm aktörler için her zaman ve her yerde geçerli ve değişmez

olduğu anlayışı reddedilmektedir. “Aktörler zaman, mekan, normlar, kültür vb. faktörlerin etkisiyle kimliklerini kazanmakta, daha sonra bu kimliklerine göre çıkarlarını belirlemekte ve bu çıkarlar doğrultusunda dış politika tercihlerinde bulunmaktadır (Demirtaş, 2014).”

İnşacı yaklaşım ayrıca devletlerin sadece çıkarlarını gerçekleştirmek üzere hareket ettiğini reddeder. Devletler bazen uluslararası ilişkilerin normlarına göre davranmayı seğer. Bir başka deyişle devletler kimi zaman çıkarlarına en uygun davranışı sergilemek isterken, kimi zamanda en doğru davranışı sergileme amacıyla hareket ederler. Bu nedenle inşacı yaklaşım çıkarların belirlenmesinde normların da etkisinden söz eder. İnşacı yaklaşıma göre uluslararası ilişkilerin aktörü olan devletler, her zaman her koşulda çıkarları peşinde koşan varlıklar değildir, aynı zamanda diğer devletlerin ve aktörlerin paylaştığı makul davranış kalıplarına da uymak isterler (Özev, 2013: 495).

1.2. Sosyal İnşacılığın Temel Varsayımları

Sosyal inşacılık kuramı, uluslararası ilişkiler alanında ortaya koymuş olduğu varsayımlar nedeniyle biręok tartışmaya da neden olmuştur. Sosyal inşacılık kuramı, geniş bir alanı kapsamaması nedeniyle farklı inşacıların farklı sınıflandırmalarını bulundurmasına rağmen, sosyal inşacılık kuramını oluşturan temel varsayımlardan bahsedilmesi mümkündür.

Meta-teorik bir yaklaşım olan sosyal inşacılık, rasyonalizmin maddecilik ve bireycilik anlayışını reddederek uluslararası disipline dahil olmuştur. Rasyonalizm kapsamında olan neo realizm ve neo liberalizmin temel ilkelerini yeniden ele alarak uluslararası ilişkilere sosyolojik ağıdan bakan sosyal inşacılık, materyal unsurlarla birlikte, değerleri öne çıkarmış, çıkarların tanımlanmasında kimliğin rolünü vurgulamış, yapı ve yapanın birbirini karşılıklı bir şekilde oluşturduğunu ifade etmiştir (Price ve Reus-Smit, 1998). Başka bir deyişle, sosyal inşacılık kuramı, güç gibi materyal faktörlerle ilgilenen rasyonalist bakış açısının aksine düşüncenin etkisini vurgulamaktadır.

Küçük’e (2014) göre “sosyal inşacı yaklaşımın temel olarak paylaştığı ortak paydalar idealizm, kurucu teori, bütüncüllük, kimlik ve çıkarın sosyal inşası ve sosyolojik ağıklamalardır.” Sosyal dünyayı meydana getiren maddi ve düşünsel faktörlerden hangisinin daha önemli olduğu ile ilgili ontolojik tartışma kapsamında sosyal inşacılık kuramı, çevre ile maddi unsurların daha önemli olduğunu savunan materyalistlerin

aksine, sosyal gerçekliği çevre ile birlikte toplumsal bilinç yapısının meydana getirdiğini ifade eden idealist görüşü benimsemektedir. Böylelikle sosyal inşa kuramı, sosyal dünya olarak, uluslararası ilişkilerin, uluslararası yapıların, uluslararası aktörlerin oluşumunda düşünsel faktörlerin, maddi faktörlere göre önceliğinin olduğunu belirtmektedir. Ancak bu düşünsel faktörler, bireysel ve öznel değil, “toplumsal düşünceler, kolektif kimlikler, ortak kurallar ve normlar” gibi kurucu nitelikteki faktörlerdir. Böylelikle, sosyal inşacılık kuramına göre kurumsal bir hal alan ve toplumsal boyut kazanan bu düşünsel faktörler, artık nesnel bir nitelik edinmekte ve bu faktörler, birey ve aktörleri etkileyen sosyal olgu ve yapılar olarak ortaya çıkmaktadır. Başka bir ifadeyle “maddeci ontolojik bakış açısını benimseyen rasyonalist yaklaşımlar sosyal açıklamalarında görünürdeki maddi güce vurgu yaparken, idealist görüşü benimseyen inşacılar ise bu maddi unsurların taşıdığı özeneler arası anlamı ve bilgiyi ortaya çıkarmaya çalışırlar (Küçük, 2014: 336).”

Ancak düşünsel faktörler, rasyonalist ve sosyal inşacılık kuramlarına göre önem ve roller bakımından farklı bir şekilde ele almaktadır. Rasyonalistler, geliştirdikleri açıklayıcı teori kapsamında daha çok “neden” sorusuna öncelik verip, düşünsel faktörleri neden-sonuç ilişkisi kapsamında açıklarken, sosyal inşacılık kuramında “nedir” veya “nasıl mümkün oldu” sorularına öncelik vermekte ve düşüncelerin “ortaya çıkarıcı” veya “kurucu” rollerini öne çıkararak, “kurucu teori” geliştirmektedir (Smith, 1995: 26).

Sosyal inşacılık kuramına göre, rasyonalist bakış açısının ne maddi unsurların, ne de kimlik ve çıkarların ne şekilde öncelikli tutulacaklarını açıklayamamaktadır. Bu açıklama, sadece kurucu teoriler tarafından yapılabilmektedir. Bu teorilerde maddi unsurların öncelikli bir şekilde anlamlandırılması, onları sosyal dünyanın bir parçası yapmaktadır. Bununla birlikte aktörlerin, kimlik ve çıkarlarını tanımlayarak sosyal ilişkilerin kurulmasına zemin hazırlamaktadır.

“Dolayısı ile rasyonalisteler tarafından varsayılan bu anlamlandırma ve inşa süreçlerini ortaya koymak, kimlik ve çıkarların oluşumunu göstermek kurucu teorinin asıl amacıdır ve bu nokta sosyal inşacılığın Uluslararası İlişkiler Teorisine yaptığı en özgün katkı olarak düşünülebilir. Böylelikle kurucu teorinin sosyal inşacılığın bir ‘katma değeri’ olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Wendt, 1999).”

Küçük'e (2014) göre "sosyal inşacılığın temel niteliklerinden biri de inşacılığın ontolojik bütüncülüğü benimsemiş olmasıdır." Ontolojik olarak bütüncüllük, bir sistemi, onu meydana getiren birimlerden nispi nitelikte bağımsız bir mantık veya kurucu bir niteliği olduğunun öngörüldüğü bir görüş niteliğindedir. Bütüncül bir ontoloji içinde yapılar kendilerini meydana getiren birimlerin toplamı olmayıp, birimlerin ötesinde olarak kendilerine ait birer yapısal gerçeklikleri bulunmaktadır. Bu nedenle sosyal açıklamalar, ontolojik bakımdan yapıları meydana getiren birey veya aktörlerin kendileri veya nitelikleri ile sınırlandırılmaz (Küçük, 2014).

Uluslararası ilişkiler alanında 1980'li yıllardan itibaren bir tartışma konusu olan yapan-yapı kavramı, sosyal inşacılığın ontolojik altyapısının oluşumuna katkıda bulunmuştur. Yapan-yapı tartışmasını uluslararası ilişkiler alanında ilk olarak Wendt (1987) başlatmıştır. Wendt'e göre yapanlar ve yapılar ontolojik olarak birbirinden farklıdır. Ancak her iki tarafta karşılıklı etkileşimin olması durumunda ortaya çıkmaktadır. Başka bir ifadeyle, yapan ve yapıların oluşması, belli bir gerçeklik ve şekil kazanması onların etkileşim süreçleriyle bağlantılıdır (Wendt, 1987).

"Bireyselci yaklaşımların karşısında yer alan inşacılık, yapının bütün toplumsal ilişkileri kapsadığı bütüncül ontolojide, yapının aktörlerin eylemlerini ve davranışlarını kısıtlamak üzere sınırlı olmadığını ortaya koyar. İnşacılar göre uluslararası yapı aktörlerin kimliklerini ve çıkarlarını yapılandırır (Alpay, 2018)."

Sosyal inşacılık teorisini, hakim teorilerden ayıran en önemli farklılıklardan biri de, kimlik ve çıkar kavramını inceleme şeklidir. Sosyal inşacılığın sosyallik vurgusu, kimlik ve çıkar ilişkisi incelenirken de etkilidir. Neo realizm ve neo liberalizm gibi teoriler, aktörlerin kimlik ve çıkarlarını dış kaynaklı teorik veriler olarak ele almaktadır (Ruggie, 1998).

1.3. İnşacı Yaklaşımda Kimlik Kavramı

Sosyal bilimlerde sıklıkla tartışılan bir konu olan kimlik kavramı, sosyal inşacılık kuramının da temel analiz birimlerindedir. Sosyal inşacılık kuramını, diğer teorilerden ayıran en önemli niteliklerinden biri de kimlik kavramını ele alma biçimidir. Sosyal inşacılık kuramının sosyalliğe yaptığı vurgu, kimlik kavramı ile yakından ilişkilidir ve aynı oranda geçerli durumdadır.

Kimlik kavramı 1980'li yıllardan beri uluslararası ilişkiler alanında sıklıkla tartışılan bir kavram durumundadır. Keyman'a (2005) göre kimlik, "uluslararası ilişkilerin dünyayı anlamaya yönelik kullandığı yöntemin ve açıklama tarzının kültürel temelini oluşturan merkezi bir olgudur." Her ne kadar kimlikle ilgili kesin bir tanımlama yapmak zor olsa da, kimliğin, insanları hem tanımlayan hem de yönlendiren, nasıl davranması gerektiğini tanımlayan zihinsel bir aktivite olarak belirtilebilir.

Sosyal inşacılık kuramının üzerinde en çok durduğu kavramlardan biri olan kimlik, uluslararası sistem ve sistem aktörleri arasındaki ilişki ve politikalarının analizi ve öngörülme noktasında en temel belirleyici faktörlerdendir (Küçük, 2014: 325). Sosyal inşacılık kuramını neo realizm ve neo liberalizm gibi rasyonel/pozitivist kuramlardan ayıran en temel nitelik kimlik kavramına yaptığı vurgudur (Özev, 2013: 490). Sosyal inşacılık kuramında neo realist ve neo liberal kuramlar kullanılarak yapılan araştırmaların genellikle ihmal ettiği norm ve kimlikler üzerine ampirik çalışmalar ortaya konulmuştur (Karacasulu, 2014: 111). Özetle sosyal inşacı kuramda algı, kimlik ve sistemdeki normların, uluslararası alandaki belirleyici rolü önem arz etmektedir (Küçük, 2014).

Sosyal inşacılık kuramına göre devletlerin kimlik ve çıkarları sosyal olarak inşa edilmektedir (Küçük, 2014: 329). "İster devletler ister toplumlar olsun, uluslararası sistemin aktörlerinin içinde bulunduğu siyasi ve sosyal çevre, tarih, kültür, inançlar, fikirler, söylemler gibi ögeler bu aktörlerin kimliklerinin oluşmasında rol oynar (Reus-Smit, 2013: 297)."

Aktörlerin sosyal varlık olmaları nedeniyle bahse konu olan kimliklerini, içinde oldukları sosyal çevredeki etkileşimler neticesinde, başka bir deyişle, sosyalleşme ile kazanmaktadır. Bu şekilde inşa edilen kimlik kapsamında uluslararası sistemin aktörlerinin çıkar algıları oluşmaktadır. Bundan dolayı aktörlerin içinde oldukları sosyal şart ve normların değişimi nedeniyle kimlikler de değişebilmektedir. Kimlik değişimi ise çıkar ve uygulanacak politika tercihlerinin değişimini de beraberinde getirebilir (Karacasulu, 2014: 116). Böylelikle sosyal inşacılık kuramına göre kimlik ve çıkarlar, değişime açık faktörlerdir ve kimlikler çıkarları, çıkarlar da politikaları belirlemektedir (Reus-Smit, 2013: 295; Küçük, 2014: 344; Özev, 2013: 491).

Rasyonalist kuramlara göre uluslararası ilişkiler alanındaki aktörler birbirinden kopuk, her biri rasyonel tercihlere sahip ve çıkarlarının maksimizasyonuna çalışan “egoist” varlıklar olarak görülürken, sosyal inşacılık kuramına göre aktörler, aynı sosyal çevrede bulunan ve bu çevrede birbiriyle etkileşimde bulunan sosyal varlıklardır (Reus-Smit, 2013: 297).

Rasyonalist kuramlara göre devletler, uluslararası sistemlerin empoze ettiği bencil kimlik ve çıkarlara sahip durumdadır. Sosyal inşacılık kuramına göre ise devletlerin kimlikleri uluslararası sistem tarafından dış faktörler tarafından empoze edilemez, diğer aktörlerle olan etkileşim sürecinde oluşmaktadır.

İnsanlar arası ilişkiler gibi, uluslararası ilişkiler alanındaki aktörler de diğer aktörlerle devamlı etkileşim içinde olan sosyal varlıklardır (Reus-Smit, 2013: 290; Küçük, 2014: 326). Sosyal inşacılık kuramında bahse konu olan sosyal çevre, yapı olarak kavramsallaştırılmış olup, sistemin aktörleri ve sosyal çevre arasında olan karşılıklı etkileşim aktör-yapı ilişkisi/sorunsalı kapsamında ele alınmaktadır (Wendt, 1987).

Sosyal inşacılık kuramının eleştirdiği bir nokta, rasyonalist teorilerin benimsediği rasyonel seçim teorisinin varsayımlarıdır. Rasyonel seçim teorisine göre aktörler çıkarlarının maksimizasyonunu sağlayacak olan davranışları tercih etmekte olup, sonuç mantığı geçerlidir. Ancak, rasyonel seçim teorisinde aktörlerin karşılıklı etkileşimleri dikkate alınmaz ve böylelikle aktörlerin çıkarları, sabit, değişmez ve a priori olarak ele alınmaktadır. Sosyal inşacılık kuramında ise aktörlerin kimlikleri, çıkar ve tercihleri analiz edilirken, diğer aktörlerle etkileşimde buldukları sosyal çevre ve bu çevrenin normları dikkate alınmaktadır.

“İnşacı yaklaşımda rasyonel seçim teorisinin aksine aktörlerin tercihlerinde aynı zamanda kurallara uygunluk mantığının işlediği ileri sürülür. Buna göre, aktörler salt çıkarları peşinde koşan rasyonel varlıklar değildir, aynı zamanda içerisinde buldukları sosyal çevrenin norm ve kurallarına uyacak davranışlarda bulunmayı tercih ederler (Karacasulu, 2014: 113).” Bununla birlikte aktörler sadece normlara uymaz, aynı zamanda içselleştirmektedir. Böylelikle sosyal normlar, aktörlerin kimliğinin oluşumu ve normların değişmesi durumunda değişmesinde etkin rol oynamaktadır (Küçük, 2014: 346).

Rasyonel seçim teorisinde aktörler, çıkarlarının gerçekleşmesi için en etkili davranışlara yönelirken, sosyal inşacı kurama göre uluslararası sistemin aktörleri aynı zamanda sistem tarafından en uygun şekilde nitelendirilen, en doğru ve sosyal normlara en uygun davranışları gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır (Küçük, 2014: 345). Böylelikle uluslararası aktörlerin davranışlarını temel belirleyen unsur, çıkarlardan çok, çıkarları da belirleyen kimlik ve ayrıca sistemin normları olmaktadır (Karacasulu, 2014: 115).

Sosyal inşacılık kuramının ilkelerini temel olarak belirleyen ve kimlik ve çıkar kavramları üzerinde duran Wendt'e (2003) göre kimlik, "tek bir boyuttan ve türden oluşan tekil bir yapı değildir. Aktörler bünyelerinde farklı kimlik özellikleri taşır ve aktörlerin içinde bulunduğu şartlara göre bu farklı kimlik türlerinden bir ya da birkaçı aktif hale gelir."

Wendt'e (2012) göre kimlik oluşumunun "doğal seçim ve kültürel seçim" olmak üzere iki mantığı bulunmaktadır. Doğal seçim, "en güçlünün varlığını devam ettirmesi" mantığıyla belirtilebilir, ancak kimlik kapsamında düşünüldüğünde, bu durumun güçlü olanın, zayıfı yok etmesini ifade etmediği belirtilmektedir. Başka bir ifadeyle doğal seçim, "bilişsellik, rasyonellik veya amaçsallık" gerektirmemektedir ve bu nedenle aktörlerin haberi olmaksızın işleyen maddi bir süreç durumundadır (Waltz, 1979, akt., Alpay, 2018: 31).

Materyalizme göre kimlik oluşumunda hakim mantık olarak doğal seçime ağırlık verilmektedir. Wendt'in (2012) önermiş olduğu sosyal sürece dair kimlik oluşumu modeli ise doğal seçilimin önemini reddetmemekle birlikte kültürel seçilime önem vermektedir. Bunun nedeni, kültürel seçimde de doğal seçimde olduğu gibi yeniden üreme anlayışının uyarlanabilir olmasıdır.

Wendt'e (2012) göre "kimlikler ve çıkarlar, aktörler karşısındaki aktörleri ya da durumları başarılı olarak kabul ettiklerinde ortaya çıkar ve edinilir; çünkü bu aktörler başarılı saydıkları bu 'diğer' lerini taklit ederler. Böylelikle 'taklit' yoluyla edinilen kimlik ve çıkarlar nüfusların homojen bir yapıda kalmasına sebep olmaktadır denilebilir. Taklit doğal seçilime göre gerçek hayatta daha önemli bir rol oynayabilir. Çünkü taklit topluluklar üzerinde çok daha hızlı bir şekilde etkide bulunabilir."

Doğal seçim toplulukların belirleyici vasıflarını ancak sonraki kuşaklarda değiştirme imkanına sahipken, taklit bunu bir tek kuşağın varoluş süresinde gerçekleştirebilir.

Çünkü burada önemli olan bir düşüncenin başarısının gözler önüne serilmesidir. Başarılı olarak kabul gören ortak anlayış taklit yolu ile edinilip kimlik oluşum mekanizmasına doğrudan katkı sağlamaktadır (Wendt, 2012).

Sosyal öğrenme, kültürel seçilimin ikinci mekanizması olup, temel amaç, kimlikler ve onlarla ilişkili çıkarların öğrenilmesidir. “Daha sonra ise bu öğrenilenlerin aktörlerin öteki tarafından nasıl muamele gördüğüne dayanılarak pekiştirdikleri olgusudur. Buna ‘değerlendirmelerin yansıması’ denilebilir. Çünkü bu aktörlerin, ötekilerinin kendilerini nasıl gördüğü ya da değerlendirdiğinin bir yansıması olarak görmeye başladıklarının bir varsayımıdır (Wendt, 2012).”

Aktörler beraberinde, bedenler ve maddi ve kim olduklarına dair ön fikirler olmak üzere iki tür birikim getirmektedir. Devletler kapsamında ele alındığında, devletlerin bedenleri, ortak fikirlerin bir bileşeni olarak belirtilebilir. Bu bedenler, uluslararası ilişkiler alanına göre davranan ve dışsal olarak kendini örgütleyen unsurlardır. Aktörler, devamlılıklarını sağlamak istiyorsa, kimliklerine dair gidermeleri gereken gereksinimleri bulunmaktadır. Devletler kapsamında bu gereksinimler güvenlik, egemenlik, ekonomik refah ve kolektif özsaygı olarak ifade edilebilir. Temeline bakılırsa, bu gereksinimlerin hiçbiri bencilce kabul edilecek gereksinimler değildir. Ancak aktörler, kendi çıkarlarına ters düşecek kimliklere karşı direnç gösterecektir. Bu yüzden aktörlerin kimlik oluşturma süreçleri üzerinde maddi bir sınırlama getirmek isteyecekleri söylenebilir (Wendt, 2012).

Özetle belirtmek gerekirse, “Wendt’in oluşturduğu inşacı kimlik oluşum modeli çoğunlukla kimlik ve çıkarların evrimine gönderme yapmaktadır. Model hem materyalist hem de rasyonalist seçenekleri ele almaktadır. Materyalistlerin kimlik oluşum süreçlerini açıklarken ağırlık verdiği doğal seçim Wendt’in modelinde reddedilmezken; ağırlık kültürel seçilime verilmektedir. Kültürel seçim kapsamında ise kimliklerin taklit ve sosyal öğrenme yolu ile edinildiği ifade edilmektedir (Alpay, 2018: 34).”

1.4 Devlet-Kimlik Kavramsal Etkileşim

Paksoy’a (2005) göre, “bir ülkede toplumu oluşturan bireylerin kimliklerinin mozaikinden oluşan toplumsal kimlik ve devlet yetkilileri tarafından oluşturulmak istenen resmi devlet kimliği olmak üzere iki ayrı kimlikten söz edilebilir.” Bu kapsamda

resmi kimlik oluşturma süreci içinde belirli seviyede bilimsel gerçeklere dayalı, belirli oranda ise mitolojik unsurların bulunduğu ve bir dinin veya inanç sistemi kimlik kapsamına dahil edilmektedir.

Devlet kapsamında ele alındığında ise ulusal kimlik kavramı dikkat çekmektedir. Ulusal kimlik kapsamında ilk olarak akla “ortak dil, din, kültür, tarih ve coğrafya” gibi ortaklıklar gelse de, temel olarak ulusal kimlik, “öteki” ile kurulan ilişkinin bir sonucu durumundadır. Kimlik, bir milleti diğerinden ayıran temel unsur durumundadır. Bu ayrışma ve bilhassa modern ulusal kimlik kavramının oluşması süreci, genellikle yaşanan savaşlar ile gerçekleşmiştir.

Hegel’e göre savaş, “ulusların evrimi için gerekli bir diyalektik olarak ileri sürülmektedir. Böylelikle bireysel kimlikler kolektif bir kimliğe dönüşmekte ve birey ulus ve devlet arasında ortak bir nokta yaratmaktadır. Bunlar bir tür ulusal kimlik yaratma süreci olarak da değerlendirilebilmektedirler. Bir başka deyişle savaş ulusal kimliklerin oluşmasında ve pekişmesinde öteki ile ilişkinin ortaya çıkardığı kurucu bir rol oynamaktadır (Dağı, 2002: 47).”

Banchoff (1999), devletlerin kimlik oluşum sürecini açıklamada Wendt (2003) ile benzer şekilde açıklamış, devletlerin kimliklerinin işsel ve dışsal olarak iki boyuttan oluştuğunu belirtmiştir. Devletlerin kimliği kapsamında kimlik kavramının işsel boyutunu ulusal kimlik oluştururken, dışsal boyutunu da devletin uluslararası alanda kendini ne şekilde konumlandırığı ile ilişkili olup, bu kimlik, devlet kimliğidir.

Bir devletin kimliğinin tespit edilmesinde çeşitli yollar bulunmaktadır. Bunlar, dış politikada tercih edilen kararlar ve normlar, siyasi liderlerin söylemleri, bir ülkenin uluslararası ilişkilerdeki rolü hakkında kamuoyunda oluşan, aynı zamanda ülkenin medya organları ve standartlaşmış ders kitapları ve diğer eğitim materyalleri yoluyla ortaya konulan imaj ve tasvirler olarak sıralanabilir (Banchoff, 1999: 271).

Banchoff’a (1999) göre, demokrasi rejiminin uygulandığı ülkelerde, yasama organında ortaya konulan tartışmalar söz konusu devletin kimliği hakkında önemli ipuçları sağlar. Siyasi söylemler yoluyla ortaya konulan devlet kimliği gizli/açıklanmayan bir kimlik özelliği olmaktan ziyade uluslararası topluma açıkça beyan edilen bir kimlik olarak ortaya konulmaktadır (Banchoff, 1999: 269).

Devletlerin kimliklerinin yeni oluştuğu ya da değişim geçirdiği dönemlerde, kimliğin politika tercihlerini belirlemesi kadar politika tercihlerinin kimliği şekillendirmesi, diğer dnemele kıyasla daha belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle böyle dönemlerde inşacı yaklaşımın olayları açıklama ve analiz kapasitesi artmakta, bu yaklaşımı kullanmak önem kazanmaktadır (Checkel, 1998: 345).

1.5. Yapan-Yapı İlişkisi

Uluslararası ilişkiler alanında sosyal inşacılık kuramı kapsamında yapılan en dikkat çekici tartişma, ontolojik, epistemolojik ve teorik konuların birleşiminden meydana gelen yapan-yapı ilişkisi tartişmasıdır. Uluslararası gerçekliğin doğasına odaklanan bu tartişma, uluslararası ilişkilerde “neyin var olduğu, bunun açıklaması ve bu açıklamanın aktörler, yapılar veya her ikisi etrafında dönmesi gerektiği konuları yapan-yapı probleminin özünü oluşturmaktadır (Alpay, 2018: 23).”

Yapan-yapı arasında bir seçimin yapılmasının önlenmesi ve ikili ilişkilerin doğasının incelenmesi için Wendt (1987) bu kavramı, Giddens’in “sosyal yapılanma” ve Bhaskar’ın “eleştirel gerçekçi teorisini” uluslararası ilişkilere uyarlayarak uluslararası disiplinine kazandırmıştır (Adler, 2013: 130).

Wendt’e (1987) göre ontolojik olarak yapanlar, kendi anladıkları ve uygulamaları tarafından inşa edilmekte ve bu kapsamda yapanların nedensel g ve çıkarları, sıra kendilerine geldiğinde, yapılar tarafından inşa edilmekte ve bu nedenle açıklanabilmektedir.

Waltz’a göre uluslararası sistem, anarşi ve askeri gücün uluslararası dağılımı ile ilgilidir ve bu sistem devletlerin davranışlarını da kısıtlayabilmektedir. Başka bir deyişle bu sistemin tanımı materyalisttir. Bu görüşe göre yapan veya aktör kapsamında sadece devlet varsayılmaktadır. Bu kapsamda Waltz’un yaklaşımının ontolojik olarak indirgemeci olduğu söylenebilmektedir. Waltz sistemin, aktörlerin kimlikleri ve dolayısıyla çıkarlarını inşa edebileceklerini öngörememiş olup, sosyal inşa kuramı ise sistemi norm, kural ve inançlar kapsamında ele almaktadır. Başka bir ifadeyle, sistem materyal elementleri bünyesinde barındırırken, normatif elementleri de barındırmaktadır. Sistemdeki aktörler, bu normatif yapıyı inşa etme ve değiştirebilme potansiyeline sahiptir. Rasyonel teorilere göre anarşi, çıkar ve kimlik kavramları değişmez iken, inşacılık kuramına göre bu kavramlar, sosyal ilişkiler ve paylaşılan

anlamlar ile sosyal olarak yapılandırılabilen, bu nedenle zamanla değişebilmektedir. Bu nedenle inşacılık kuramı anarşinin kaçınılmaz olduğunu reddetmektedir (Karacasulu, 2012: 122).

Ereker'e (2010) göre inşacılık kuramı, daha önceki kuramların birincil sorun olarak nitelendirilmediği yapan-yapı konusu üzerindeki ontolojik varsayımlar üzerine kuruludur ve sosyal inşacılık kuramının yapan-yapı sorununu ele alış şeklini dikkate alarak, bu ilişkiyi yapan ve yapının ontolojik eşitliği şeklinde ifade etmektedir. Ereker'e göre inşacı kuramın bu niteliği, uluslararası ilişkilere olan bakış açısının da direkt olarak yapan-yapı konusundaki kabulleri tarafından şekillenmektedir.

Wendt'e (1987) göre yapı, aktörler tarafından yeniden üretilmekte ve dönüştürülmekte, aynı zamanda sosyal bir ortam olan yapı da aktörleri dönüştürmekte ve onlara belli kimlikler kazandırmaktadır.

“Aktörler, yapı içerisinde belirlenmiş bulunan normlara göre hareket ederek kimliklerinin oluşmasında normlardan etkilenmiş olurlar. Kimliklerin de çıkar algılamalarını ve politikaları etkilediği hesaba katıldığında, aktörlerin çıkarları ve politikaları boş bir uzayda oluşmamakta, yapı içerisindeki sosyal normlara göre şekillenmektedir (Wendt, 1995: 71-72; Küçük, 2014: 343; Reus-Smit, 2013: 295).”

Yapan-yapının birbirini karşılıklı bir şekilde inşa etmesine dair varsayım, yapan-yapı tartışmasının, ontolojik düzlemdeki temelini oluşturmaktadır. “İnşacı yaklaşım yapını birincil konuma getiren bireyci ve yapıyı öncelikli konuma getiren bütüncü ontolojilerin aksine ontolojik bir eşitlik üzerine kurulmuştur. Kökeni Giddens'in yapılanma teorisine dayanan bu varsayım, uluslararası ilişkilerin bireyci ya da bütüncü temelde ayrı ayrı açıklanması zorunluluğunu ortadan kaldırmış ve önermelerin tek bir etmenle açıklanmasının önüne geçmiştir (Ereker, 2010: 38).”

Yapan-yapının karşılıklı olarak birbirini etkilediği hipotezine dayalı olan inşacılık kuramına göre, paylaşılan bilgi ve karşılıklı subjektif anlayışlar, yapanları şekillendirmekte ve onları motive etmektedir. Bununla birlikte yapanların sosyalleşme sonucunda inşa ettikleri kural, ilke norm ve inançlar, devlet, birey ve yapanlar grubundaki diğer üyelere neyin değerli ve meşru olduğunu belirtmektedir. Diğer bir ifadeyle sosyal yapılar, yapanlara dış politikadaki öncelik ve stratejilerini göstermektedir (Efegil, 2012: 73).

Sosyal inşacılık kuramında yapı kavramı ile ilgili tam bir uzlaşıda bulunulduğu söylenemez. Yapı kavramının gerçek mi, yoksa sadece düşüncelerde var olan bir kavram olduğuna dair olan tartışmalar, kavrama dair ontolojik bir karmaşaya neden olmaktadır.

Gould (1998) yapının düşüncede var olduğunu belirtirken, Wendt (1995) ise yapıyı bireyin dışsal gerçek olarak gördükleri sosyal olgular olarak belirtmektedir. Gould'a göre "yapılar var olurlar, çünkü yapanlar yapı olarak değerlendirdikleri bir takım örüntüler görürler (Gould, 1998: 83)." Başka bir ifadeyle, yapılar, yapanların o yapıların var olduklarını düşünmeleri nedeniyle vardır. Yani yapı, yapanın gördüğü bir olgudur. Wendt'e (1995) göre yapı "kendi içinde etkinlikte bulunan yapanları etkilemektedir." Bu nedenle yapan-yapı arasındaki ilişki Wendt'in teorisinde temel noktayı oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, Wendt'in de ifade ettiği gibi sosyal sistemlerin yapısında maddi unsurlar katı olarak yer almaktadır. İnşacılık kuramı bu kapsamda realist kuramla aynı düşünmektedir. "Wendt, sosyal sistemin bilginin dağılımı ile yapılandırıldığını söylerken, çıkarların da büyük oranda düşünceler tarafından oluşturulduklarını öne sürmektedir. Özetle söylemek gerekirse, maddi ve düşünsel yapı arasında bir ayırım yapmak analitik nedenlerle anlamlı görünebilir fakat sosyal sistem hem maddi hem de düşünsel unsurlardan oluşan tek bir yapıya sahiptir (Wendt, 2012)."

BÖLÜM 2: TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE ALMANYA’NIN SİYASAL HAYATI

2.1. Federal Almanya’ ya Genel Bakış

Başkenti Berlin olan Almanya’ nın nüfusu yaklaşık 81 milyondur. Nüfusun dini inancı Roma Katolik ve Protestan ağırlıklı olup Müslüman, Ortodoks, diğer dinlere bağlı olanlar ile hiçbir dini inancı olmayanlar da mevcuttur. Resmi dili Almanca’dır. 357 bin kilometrekare yüzölçümü ile Orta Avrupa’da konumlanan Almanya Baltık Denizi ve Kuzey Denizi Kıyısında, Hollanda, Polonya, Danimarka, İsviçre, Lüksemburg, Fransa, Çek Cumhuriyeti, Belçika, Avusturya ile sınır komşusudur. Cumhurbaşkanı Frank-Walter STEINMEIER, hükümet başkanı Şansölye Angela MERKEL’dir (CİA, 2019). 1949 yılında kabul edilen anayasa ile yönetilmektedir. Kendine ait yetki alanı olan 16 farklı eyaletten oluşan federal bir devlettir. Eyaletler, iç güvenlik, eğitim, yükseköğrenim, kültür ve yerel yönetimler konusunda özerk olup eyalet yönetimleri kendi yasalarının yanı sıra federal yasaları da uygulamaktadırlar. Eyalet yönetimleri Federal Konsey’de temsil edilerek federal yasamaya da doğrudan katılmaktadırlar (Deutschland, 2018). Almanya, Amerika merkezli Özgürlük Evi’nin (Freedom House) 2014 yılı değerlendirme raporuna göre siyasi haklar ve sivil halkın özgürlükleri bakımından en yüksek skor kabul edilen 1 puanla özgür kategorisindeki ülkelerden kabul edilmiştir (Freedom House, 2015).

2.2. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Tarihsel Süreci Konfederasyon Federasyon Tanımları

Uluslararası hukuki kimliklerini, iç ve dış ilişkiler bakımından bağımsızlıklarını korumak koşulu ile birden fazla devletin belli bir amaç için uluslararası bir anlaşma ile kurdukları devletler topluluğuna konfederasyon denir. Konfederasyona anlaşma ile girildiğinden üye devletlerin istedikleri zaman ayrılma hakkı mevcuttur. Tüzel kişiliği olmayan konfederasyonu devlet olarak nitelendirmek mümkün değildir (Gözler, 2011: 486-487).

Pek çok alanda kullanılabilen federasyon sözcüğü; Latince sözleşme ve birleşme anlamlarına gelen “foedus” kökünden gelmektedir (Gözler, 2011: 496). Federasyon; uluslararası kişiliğe sahip olmayan bölgesel devletlerin (federe devletlerin), uluslararası kişiliğe sahip bir merkezi devlet (federal devlet) çatısı altında ve aralarında güvenceli

bir yetki paylaşımı yaparak oluşturdıkları devletler topluluğudur (Gözler, 2011: 489). Federalizm; en az iki veya daha çok devletten oluşan bir yapıdır ve kendisini oluşturan devletlerden ayrı bir devlet statüsüne sahiptir. Farklı devletlerin bir araya gelerek oluşturdıkları devlete “federal devlet”, federal devleti oluşturan devletlere de “federe devletler” denilmektedir (MURATOĞLU, 2014).

Alman anayasası 20. Maddesine göre; Almanya Federal Cumhuriyeti, demokratik ve sosyal bir Federal Devlettir. Başkenti Berlin’dir. Eyaletlere ayrılmış olup anayasanın 28. Maddesine göre eyaletlerdeki anayasal düzen, Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasasında belirlenen cumhuriyetçi, demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkelerine uygun olmak zorundadır (Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası, 1949).

Almanya’da federal devlet yapısı eski Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu’na kadar dayanmaktadır. Kutsal Roma İmparatorluğu 1806 yılında Napolyon’un yayılmacı politikaları ve bünyesindeki devletlerin baskıları ile dağılmıştır. (Bundestag, Almanya Tarihi) 1815'te Viyana Kongresi ile kurulan Alman Konfederasyonu 41 bağımsız prenslik ve kentten oluşmuştur (Bundestag, Almanya Tarihi 1815-1848).

Halkın demokratik Alman ulus devleti kurulması için baskıları olmuştur (Bundestag, Alman Özgürlük ve Birlik Hareketi 1800-1848). Ancak 1848 Fransız Devrimi’nin Almanya’ya sıçraması sonucu ulusal birliği sağlama girişimleri başarıya ulaşamamıştır (Winkler, 2018).

1866 yılında Alman Konfederasyonu dağılmıştır. Prusya ve Kuzey Alman devletleri bir araya gelerek kurdukları birliğe 1870 yılında Güney Alman devletleri de katılmış ve 1871 yılında Alman İmparatorluğu adını almıştır (Bpd, Alman Federalizminin "Yol Gösterici İlkesi" Olarak Demokrasi, 2013).

1871 İmparatorluk Anayasasına göre şansölye imparator tarafından atanıyor ve parlamentonun güvenoyuna ihtiyaç duymuyordu. 25 yaşını dolduran Alman erkek vatandaşlarının seçtiği Federal Meclis ve İmparatorluk devletlerinden gelen üyelerden oluşan pasif bir Federal Konsey mevcuttu. Parlamenter monarşi olarak adlandırılabilir bir dönem yaşanmıştır. Birinci Dünya Savaşı’nın sona erdiği 1918’e kadar süren bu anayasal monarşi dönemi devam etmiş, sonrasında anayasal değişikliğine gidilerek şansölyenin belirlenmesinde Federal Meclisin güvenoyunu gerektiren düzenleme gerçekleştirilmiş ve Cumhuriyet ilan edilmiştir (Bundestag, İmparatorluk 1871-1918). 1918 Kasım devrimi sonrası 1919 yılında kabul edilen

Weimar Anayasası ile Weimar Cumhuriyeti kurulmuştur. 1933 Hitler'in şansölyeliğine kadar varlığını sürdürmüş olan Weimar Cumhuriyeti yarı başkanlık sistemine benzer bir yönetim şekli ile yönetilmiştir. Yasa koyucu temel organ olan Federal Meclis, yasama faaliyetleri ile beraber cumhurbaşkanı tarafından atanan ve Federal Meclisin güvenoyunu alarak göreve gelen hükümeti denetim yetkilerine sahipken, Federal Konsey sınırlı yetkilere sahipti. Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilmekte olup parlamentonun feshi başta olmak üzere olağanüstü hal ve sıkıyönetim kararı gibi konularda önemli yetkileri vardı. Savaş sonrası yaşanan Büyük Buhran'ın sebep olduğu yoksulluklar dolayısı ile istikrarlı bir gidişat sağlanamadı. 30 Ocak 1933'de Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg tarafından Şansölye olarak atanan Adolf Hitler ve milliyetçi ırkçı Yahudi karşıtı Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin Alman Ulusal Halk Partisi ile beraber hükümet kurması bambaşka bir dönem başlatmıştır (Bundestag, Weimar Cumhuriyeti 1918-1933).

Hitler dönemi 1933-1945 yılları arasında, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar sürmüştür. İktidarının ilk yılında çıkarılan Yetkilendirme Yasası ile Federal Meclisin onayına ve anayasaya uygunluğa gerek olmadan yasa çıkarma yetkisi almıştır. Federe devletlerin bağımsızlıklarına son verilmiş, Federal Konsey feshedilmiş ve otoriter bir merkezi yönetim sağlanmıştır. 1934 yılında cumhurbaşkanının ölümü sonrasında çıkardığı yasa ile Hitler, Federal Meclisin onayı olmadan cumhurbaşkanlığı ve şansölye makamı görev ve yetkilerini birleştirerek kendine devretmiştir. 1942 yılında Federal Meclis faaliyetlerini de sonlandırmıştır. Tek partili parlamento sürecinin yaşandığı Hitler'in Nasyonel Sosyalizm dönemi İkinci Dünya Savaşı'nı Almanya'nın kaybetmesi sonrasında sona ermiştir (Bundestag, Nasyonel Sosyalizm 1933-1945).

1949 yılında Batı Almanya'da ABD, Fransa ve İngiltere kontrolündeki Parlamenter Konsey tarafından 1949 Anayasası (Temel Yasa) hazırlanmış Almanya Federal Cumhuriyeti kurulmuştur. Konseye başkanlık yapan Konrad Adenauer Almanya Federal Cumhuriyeti'nin ilk Şansölyesi seçilmiştir (Bundestag, Federal Almanya Cumhuriyeti).

Doğu Almanya'da ise Sovyetler Birliği'nin kontrolünde Alman Demokratik Cumhuriyeti kurulmuştur (Bundestag, Alman Demokratik Cumhuriyeti 1949-1990).

Uluslararası sistemde iki kutuplu dünya düzeninin yaşandığı soğuk savaş döneminde toprakları Doğu Almanya ve Batı Almanya olarak ikiye bölünmüştür.

Federal Almanya (Batı Almanya)'nın üye olduğu uluslararası kuruluşlar:

- 1950 yılında Avrupa Konseyi
- 1951 yılında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
- 1957'de Avrupa Ekonomik Topluluğu
- 1955'te NATO
- 1961'de OECD
- 1973'te BM.

Alman Demokratik Cumhuriyeti (Doğu Almanya) ise

- 1955'te Varşova Paktı
- 1973'te BM

(Bpd, Uluslararası Kuruluşlar, 2013)

Yapımına 13 Ağustos 1961'de başlanan Berlin Duvarı Almanya'yı Doğu ve Batı olarak ikiye bölmüş ve soğuk savaşın en önemli simgesi olmuştur (Bpd, Alman Birliği). Sovyetler Birliği baskısı altında olan bölgede kurulan Doğu Almanya'nın Varşova Paktı'na, ABD güdümünde olan Batı Almanya'nın NATO'ya katılmaları bölünmüşlüğü daha da artırmıştır (Bpd, Alman Gerçekliği).

1989 yılında Varşova Paktı ülkelerinde sosyalist sistemlerde çöküş görülmüş, Berlin Duvarı'nın yıkılması, Romen diktatör Çavuşesku'nun devrilmesi, 1990 yılında Baltık Devletlerinin bağımsızlık ilanı, Sovyetler Birliği'nin ve Yugoslavya'nın dağılması gibi olaylarla Soğuk Savaşın düzeni bozulmuş Demir Perde sistemi çökmüştür (Bpd, Değişim Yılları 1989-1991). Doğu Blok'unda yaşanan bu gelişmeler ile komünizm çökmüş ve Soğuk Savaş sona ermiş olup 9 Kasım 1989'da Berlin duvarının yıkılması sadece Doğu ve Batı Almanya'yı birleştirmekle kalmamış aynı zamanda Avrupa Birliği bütünleşmesi için de önemli bir aşama olmuştur (Europarl, 2005).

12 Eylül 1990'da Fransız Dışişleri Bakanı Roland Dumas, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Eduard Shevardnadze, Sovyet Başkanı Mikhail Gorbachev, Amerika Birleşik Devletleri'nden James Baker, Batı Alman Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher, Doğu Alman Dışişleri Bakanı Lothar de Maiziere ve İngiltere Dışişleri Bakanı Douglas Hurd tarafından imzalanan "İki Artı Dört Anlaşması" ile Almanya'nın bölünmesi ve işgalci güçlerin egemenliği sona erdirilmiş, Doğu Blok'u ile Batı arasındaki çatışmanın sona ermesi sağlanmış ve Avrupa' da yeni bir barış düzeni

kurulmasının yolu açılmıştır (Bpd, 25 Yıl Önce: İki Artı Dört Sözleşmesinin İmzalanması, 2015).

Tablo 1

1949 yılı itibari ile görev yapan cumhurbaşkanları

Dönem	Cumhurbaşkanı	Partisi
1949-1959	Theodor Heuss	FDP
1959-1969	Heinrich Lübke	CDU
1969-1974	Gustav Heinemann	SPD
1947-1979	Walter Scheel	FDP
1979-1984	Karl Carstens	CDU
1984-1994	Richard von Weizsäcker	CDU
1994-1999	Roman Herzog	CDU
1999-2004	Johannes Rau	SPD
2004-2010	Horst Köhler	CDU
2010-2012	Christian Wulff	CDU
2012-2017	Joachim Gauck	SPD ve Yeşiller
2017-	Walter Steinmeier	SPD

Kaynak: (Bundespraesident, 2017)

1949 yılından beri sürekli koalisyonlarla yönetilen Almanya’da yasama dönemlerindeki koalisyon partileri ve şansölyeler sırasıyla şu şekildedir:

Tablo 2
Koalisyonlar ve Şansölyeler

Yasama Dönemi	Koalisyon Ortakları	Şansölye	Partisi
1949-1953	CDU/CSU-FDP-DP	Konrad Aenauer	CDU
1953-1957	CDU/CSU-FDP/DP-GB/BHE	Konrad Aenauer	CDU
1957-1961	CDU/CSU-DP	Konrad Aenauer	CDU
1961-1963	CDU/CSU-FDP	Konrad Aenauer	CDU
1963-1965	CDU/CSU-FDP	Ludwig Erhard	CDU
1965-1966	CDU/CSU-FDP	Ludwig Erhard	CDU
1966-1969	CDU/CSU-SPD	Kurt Georg Kiesinger	CDU
1969-1972	SPD-FDP	Willy Brandt	SPD
1972-1974	SPD-FDP	Willy Brandt	SPD
1974-1976	SPD-FDP	Helmut Schmidt	SPD
1976-1980	SPD-FDP	Helmut Schmidt	SPD
1980-1982	SPD-FDP	Helmut Schmidt	SPD
1982-1983	CDU/CSU-FDP	Helmut Kohl	CDU
1983-1987	CDU/CSU-FDP	Helmut Kohl	CDU
1987-1990	CDU/CSU-FDP	Helmut Kohl	CDU
1990-1994	CDU/CSU-FDP	Helmut Kohl	CDU
1994-1998	CDU/CSU-FDP	Helmut Kohl	CDU
1998-2002	SPD-B'90/Die Grünen	Gerhard Schröder	SPD
2002-2005	SPD-B'90/Die Grünen	Gerhard Schröder	SPD
2005-2009	CDU/CSU-SPD	Angela Merkel	CDU
2009-2013	CDU/CSU-FDP	Angela Merkel	CDU
2013-2017	CDU/CSU-SPD	Angela Merkel	CDU
2017-	CDU/CSU-SPD	Angela Merkel	CDU

Kaynak: (Bpd, Şansölye ve Koalisyonlar 1949-2013, 2012), (Bundestag, Federal Meclis'te Koalisyon Anlaşması İmzalandı, 2018)

2.3. Federal Almanya’da Seçim Sistemi

1949 yılında kabul edilen Alman Anayasası’na göre egemenlik tümüyle halkındır. Bu bağlamda 18 yaşını bitiren her Alman vatandaşının genel, doğrudan, serbest, gizli ve eşit oy ile kendilerini temsil eden milletvekillerini seçme hakkı vardır. Federal Meclis (Bundestag), Federal Almanya Cumhuriyeti parlamentosudur ve dört yıl için göreve gelir (Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası, 1949).

Federal Meclisin milletvekili sayısı; seçmenlerin birinci oyunu kendi seçim bölgesinin bir milletvekili adayına, ikinci oyunu ise bir partiye verdiği iki aşamalı oy sisteminin kombinasyonu ile hesaplanır. %5’lik baraj sistemi vardır (Bundestag, Üyelerin Seçimi ve Koltukların Tahsisi, 2013).

BÖLÜM 3: FEDERAL ALMANYA'DA 2017 SEÇİMLERİ

3.1. Partiler ve Adaylar

2017 yılında Almanya'da gerçekleşen seçim sonucuna göre parlamentoda yer alan siyasi partilerin seçim öncesi parti programlarında öne çıkan söylemler şu şekildedir:

3.1.1. Hristiyan Demokrat Birliği (Christlich Demokratische Union, CDU) ve

Hristiyan Sosyal Birliği (Christlich Soziale Union, CSU)

CDU Tarihçesi

1945 yılında kurulan Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) 24 Eylül 2017'de gerçekleştirilen seçimlere dönemin parti genel başkanı Angela Merkel liderliğinde katılmıştır. (Daha sonra genel başkanlığı bırakan Merkel'in yerine 7 Aralık 2018 tarihinde yapılan seçimle Annegret Kramp-Karrenbauer gelmiştir (Deutsche Welle, CDU'nun Yeni Genel Başkanı Kramp-Karrenbauer Oldu, 2018).

Parti politikalarında yer alan temel özgürlük, dayanışma ve adalet değerleri, Hristiyanlık anlayışına ve hesap verilebilirliğe dayanır. İnsanların temel inançlarını, onurunu ve özgürlüğünü destekleyen herkese kapısı açıktır. Almanya'nın geleceğini Hristiyanlığın etkisinde inşa etmek isterken, mezhep ayrımı yapmadan Katolikler, Protestanlar, muhafazakarlar, liberal, Sosyalist Hristiyanlar, kadın erkek ayrımı yapmadan farklı bölgelerden olan kadınlar ve erkekler, anavatanın tüm sosyal sınıfları ve demokratik geleneklerinden oluşur. Batı değerlerine ve savunma topluluğuna dahil olup Avrupa ile birleşmenin yanı sıra, ulusun birleşmesini, özgür ve anayasal demokrasiyi, sosyal ve ekolojik piyasa ekonomisini benimser. Geleceğe giden yolda modern kavramları benimseyen parti fikirleri ile savaş sonrası ülkenin yeniden yapılanması Avrupa Birliği ve NATO'ya entegrasyonda önemli rol oynamıştır. En büyük politik vizyonlarından biri Doğu-Batı Almanya'nın yeniden birleşmesi ile gerçekleşmiştir. İnsan haklarında Hristiyanlık prensiplerinin rehberliğinde bir yol izleyeceklerini, sürekli değişen dünyada Alman toplumunu daha da geliştirmek ve daha parlak bir gelecek için cesaretle çalışmaya devam edeceklerini bildirmişlerdir (CDU, 2018).

CSU Genel Tarihçesi

Kardeş partisi gibi 1945 yılında kurulmuştur. 24 Eylül 2017'de gerçekleştirilen seçimlere dönemin parti genel başkanı Horst Seehofer liderliğinde katılmıştır. (Daha

sonra 19 Ocak 2019 tarihinde yapılan seçimle yerine Markus Söder gelmiştir (CSU, Dr Markus SÖDER CSU'nun Yeni Parti Başkanı, 2019).

Seçimlere sadece Bavyera eyaletinden girerken CDU bu bölgede seçimlere katılmaz. CDU gibi CSU'da özgürlük, insan hakları, eşitlik gibi temel politikalarını Hristiyanlık değerlerinden yola çıkarak şekillendirmiştir. Toplumun her kesimine yönelik adil refah için sosyal adalet ve sosyal güvenlik gibi değerlere önem vermektedir. Devlet vatandaşlar için var düşüncesi ile demokratik bir hukuk devleti olarak hukukun üstünlüğüne inanmaktadır. Özgürlük, güvenlik ve halkın refahı için küresel barışı bir ön koşul olarak görmektedir (CSU, CSU Politika Programı, 2017).

2017 seçimleri gerçekleştiği tarihte 68 yıllık Federal Almanya'nın 48 yılında şansölye çıkararak, Hristiyan değerlerini temel alan ve serbest piyasa ekonomisini savunan Hristiyan Birlik Partileri (CDU-CSU) 19. Dönem Federal Meclis seçimlerine yönelik "İyi ve yaşamayı istediğimiz bir Almanya için" başlıklı çalışma ve sosyal hayat, göç ve uyum, güvenlik, AB ve dış politika, vergiler ve finansal konular, eğitim konularının ele alındığı 76 sayfalık ortak seçim programlarını 3 Temmuz 2017 açıklamışlardır. Merkel ve Seehofer tarafından kamuoyu ile paylaşılan programda 2015 yılındaki mülteci krizinde yaşanan Almanya'ya gelen sığınmacılara bir üst sınır getirilmesine yönelik görüş ayrılıklarının geride kaldığı dikkat çekmektedir. Seehofer'in daha sonra yaptığı açıklama ile bu konudaki anlaşmaları netlik kazanmıştır (Spiegel, Seehofer Artık Koalisyon Koşulu Olarak Mülteciler İçin Üst Sınırı Açıkça İfade Etmiyor, 2017).

Çalışma ve Sosyal Hayat

2025 yılına kadar işsizlik oranını düşürmeyi hedefleyen birlik kadın erkek arasındaki ücret eşitsizliğini gidermeyi ve kadın istihdamını artırmayı vaat ediyor. Vasıflı işçi göçü yasası ile AB dışından nitelikli işçilerin göçünü kolaylaştırmayı planlıyor. Emekli maaşlarına yeni düzenlemeler için 2019 sonuna kadar öneri sunacak bir komisyon planlanıyor. "Aile ve çocuklar toplumun temelidir" düşüncesinde olan CDU/CSU Birliği çocuk parasının artırılmasını ve çocuk haklarının anayasaya dahil edilmesini savunuyor.

Göç ve uyum

Avrupa'da yaşanan 2015 mülteci krizi sonrası CSU'nun talep ettiği mültecilere yönelik bir üst sınır seçim programında yer almıyor. AB-Türkiye arasındaki mülteci geri kabul

anlaşmasının benzerini Afrika ülkeleriyle de yapmak istediklerini belirtiyorlar. Birlik, iltica başvurusu yasal olarak reddedilenleri sınır dışı etme işlemlerini hızlandırmak istiyor. Alman kültürünün en önemli aracı olması sebebi ile çok kültürlülüğün engellenmesi ve mültecilerin başarılı bir uyum sağlayabilmeleri için Alman dilinin öğrenilmesini ve yaygınlaştırmasına önem veriyor. Alman yasalarına göre yaşamayanların ve uyum sürecinde başarılı olamayanların oturma izinlerinin iptal olacağı belirtilmiştir.

Güvenlik

İç güvenliğin artırılmasına önem veriliyor. Ülke genelinde ek olarak 15 bin yeni polis kadrosu açılacağı, savunma bütçesinin artırılacağı ve silahlı kuvvetlere de ek yeni kadro açacaklarını, herhangi bir ciddi terör saldırısında polis ve silahlı kuvvetlerin işbirliği içinde olacaklarını belirttikleri parti programında yasa dışı göçe karşı ülke sınırlarının iyi korunması gerektiğine de değiniliyor.

AB ve Dış Politika

Dış politikada korumacı bir yaklaşım sergilenirken başta Fransa olmak üzere AB ile iyi ilişkilere özellikle güvenlik açısından önem verilmekte olup, Brexit'e rağmen İngiltere ile politik ve ekonomik bağları korumak istediklerini belirtmektedirler. Rusya'nın Ukrayna politikası eleştirilirken, ABD ile bir yol ayrımının söz konusu olmadığı ancak Trump'ın dış politikasının belirsiz olduğuna değinilmiştir. Türkiye'nin Avrupa ile kültürel olarak bağdaşmadığı düşüncesi ile Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğine karşı çıkmıştır. Buna neden olarak Türkiye'nin gerekli şartları yerine getiremediğini dile getirerek Türkiye ile ilişkileri korumaya çalışmışlardır.

Vergiler ve Finansal Konular

Vergilerin azaltılması kalkınma yatırımlarına ağırlık verilerek ekonominin iyileştirilmesi, yeni borçlanmalara girmeden var olan borçların ödenmesi hedefleniyor.

Eğitim

Eğitime ayrılan bütçe payını genişletilmesi ve okullardaki dijital eğitimin artırılması hedeflenmektedir (CDU/CSU, 2017).

3.1.2. Almanya Sosyal Demokrat Partisi (Sozialdemokratische Partei Deutschlands, SPD)

1875 yılında kurulan SPD Almanya'nın en eski partisi ünvanına sahiptir. 20. Yüzyılın ilk yıllarında komünistler, sendikalar ve sol örgütler gibi devrimcileri bünyesinde barındırmış olsa da 1919 yılında Almanya Komünist Partisi'nin (KDP) kurulduktan sonra sosyal adalet reformcularının temsilcisi olmuştur. Sosyal politikalar her zaman öncelikli olmuştur (Deutsche Welle, Almanya'nın Siyasi Partileri, 2018).

Nisan 2018'de yapılan olağan üstü kongrede partiyi 2017 seçimlerine taşıyan Martin Schulz'un yerine seçilen Andrea Nahles Sosyal Demokratların ilk kadın lideri olma özelliğine sahiptir (BBC, 2018).

2017 seçimlerine kadar 68 yıllık Federal Almanya tarihinde 20 yıl şansölye çıkaran partinin Haziran 2017'de "Daha Fazla Adaletin Zamanı Geldi" sloganıyla açıkladığı programda sosyal devlet, istihdamın sürekliliği, ücretsiz eğitim, vergi sisteminin iyileştirilmesi, güvenlik tedbirlerinin artırılması, mültecilerle ilgili durumlar, AB ve Türkiye ile ilişkiler gibi konulara değinilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Hayat

Aile ve iş hayatını desteklemek adına çocuklu ve çalışan ailelere maddi destek sağlanacağı söylemekle beraber iş hayatında sosyal güvenceye önem veriyor, emeklilik yaşınının 67'nin üzerine çıkarılmamasını öneriyor. Emekçilerin haklarının artırılması ve kadın erkek arasında ücret farkı olmadan eşit işe eşit ücret öneriyor.

Göç ve Uyum

Çifte vatandaşlık konusunda mevcut koşulların korunması gerektiği düşüncesindedir. Göçmenlerin ekonomik koşullarının iyileştirilmesini öngören bir yasa çıkarılmasını ve uyum süreçlerinde Alman Anayasasını esas almayı hedefliyorlar. Yasa dışı göç almamak için yasal göç imkanları yaratılması ve göçmenlerin AB ülkelerine eşit şekilde dağıtılması gerektiği, nitelikli ve profesyonellerin göçü için yasalarla düzenlenmiş bir sistem oluşturulmalıdır.

AB ve Dış Politika

Türkiye'nin AB'nin dışında tutulmamasını vurgulansa da AB'ye katılmasının mümkün olmayacağına değinilmiştir. Dünya çapında silahsızlanmayı hedefliyor. AB

parlamentosunun yetkilerinin genişletilmesi, Euro para birimi kullanan ülkelerle finansal birlik yapılması, üye devletler arasındaki ekonomik dengesizliğe çözüm bulunması, ulaşım altyapısı ve eğitim yatırımları, Avrupa sivil barış gücü oluşturulması ve Avrupa savunma Birliği kurulması.

Vergiler ve Ekonomi Politikası

Yatırımcı ve girişimcilere katkı sağlamak amacıyla devlet destekli sübvansiyonlara ağırlık verilmesi.

Eğitim

Eğitimin ücretsiz olması (SPD, 2017).

3.1.3. Yeşiller, Birlik 90 (Bündnis 90, Die Grünen)

1980 yılında kurulan Yeşil Parti, Doğu Almanya'da bulunan kendisi ile aynı amacı taşıyan Bündnis 90 ile 1993 yılında birleşmiş ve Yeşiller olarak anılmaya başlanmıştır. 1983 yılından beri parlamentoda temsil edilmekte olup hem ulusal hem de uluslararası düzeyde çevre koruma, sürdürülebilir kalkınma, demokrasi, insan hakları, sosyal adalet, barış ve çok yönlü uluslararası politikalar için çalışmaktadırlar (Grüne Bundestag, www.gruene-bundestag.de, 2015).

Yeşiller'in Aşırı Sağa Bakışı

Neo Nazi hareketleri demokrasi için tehdit olarak nitelendiren Yeşiller, onların hastalıklı ideolojilerinin ve insanlara vahşice saldırılarının liberal halk üzerinde risk oluşturduğu düşüncesiyle aşırı sağcılığa karşı demokrasilerini güçlendirmek için çalıştıklarını söylemektedirler. Bu konuda insanların farkındalığını artırmak için etkilenen insanlarla ve sivil toplum örgütleriyle görüşerek yerel etkinlikler düzenlemektedirler. Sağın aşırılışmasına karşı Bundestag'daki diğer demokratik partiler ile iş birliği içinde olmayı ve gerektiğinde devletin müdahale etmesini savunan Yeşiller, Nazi eğitim örgütü Heimattreue Deutsche Jugend ve ırkçı dernek Collegium Humanum eğitim merkezinin yasaklanmasına büyük katkı sağlamışlardır.

Demokratik alternatifleri olmaması sağ kanat için seçim başarısı getirebilmesi veya şiddet için uygun ortam oluşturabilmesi, devlet veya toplumun geri çekildiği her yerde Neo-Nazilerin gayri resmi dernekleri faaliyet gösterebilmeleri nedeniyle toplum içi

ilişkilerin saygı ve eşitliğe dayanması, kültürel çeşitlilik gibi temel değerlerin savunucusu olduklarını belirtmektedirler. Sosyal ve siyasal bir sorun olan aşırı sağcı eğilimlerin erkenden tespiti ve bununla mücadele edilebilmesi konusunda belirsizlikler olduğuna da değinen Yeşiller, bu tehditlerle mücadelenin demokratik bir toplumun gelişimi için hayati olması sebebiyle federal hükümetlerin programında yer alması gerektiğini vurgulamıştır. Bunu sağlamak için de yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde olmayı önermişlerdir (Grüne Bundestag, Yeşillerin Aşırı Sağa Bakışı, 2011).

2017 seçimlerine Cem Özdemir ve Simone Peter eşbaşkanlığında giren Yeşiller'in başbakan adayları Cem Özdemir ve Katrin Göring-Eckardt olmuştur. Doğayı korumak, nükleer santrallere karşı çıkmak, eşcinsel oluşumları desteklemek gibi eylemlerde bulunan grupların bir araya gelerek kurduğu bu oluşumun seçim programı Haziran 2017'de Berlin'deki parti kongresinde "Geleceği Cesaret Yaratır" sloganıyla tanıtılmıştır (Deutsche Welle Türkçe, Almanya'nın Siyasi Partileri, 2017).

Çalışma ve Sosyal Hayat

Çevre duyarlılığı, iklim değişikliklerinin önlenmesi, termik santraller yerine sürdürülebilir enerji kaynaklarının kullanılması, GDO'suz tarım uygulanması ve pestisit gibi zehirli tarım ilaçları kullanılmaması, karbon salınımının azaltılması gibi çevresel faktörlerin yanı sıra kadın erkek eşitliği, iş hayatında kadın erkek farkı gözetmeksizin eşit işe eşit ücret, yönetici pozisyonunda eşit kadro, kadına karşı şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar, haftalık çalışma saatlerinin azaltılıp esnek çalışma modeline geçiş, 60 yaşından itibaren kısmi emeklilik, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, sağlık personeline ücretsiz eğitim yer almaktadır.

Güvenlik

Adli makamlar, emniyet ve güvenlik teşkilatlarının personel artırarak, teknolojik yenilikler ile vatandaşların anayasal hakları ihlal edilmeden suçun önlenmesine önem verileceği belirtilmiştir. İç güvenlik açısından aşırı sağ bir tehdit unsuru olarak gören Yeşiller ordunun ülke içindeki faaliyetlerini artırması ve istihbarat teşkilatının iyileştirilmesi gerektiğine değinmiştir. Savunma sanayine harcanan paranın

kısıtlanmasını bunun yerine insanı yardımlara daha çok yatırım yapılması gerektiğini, silahsızlanma ve dünya barışını sağlamayı vaat ediyorlar.

Göç ve Uyum

Radikal milliyetçiliğe karşı çıkan Yeşiller, iltica için üst sınır olmaması gerektiği düşüncesi ile yasalarda yapılacak düzenlemelerle mültecilere tanınan haklarının genişletilmesini, iltica hakkını elde edenlerin ailelerini de getirebilmelerini, Almanya topraklarında doğan bütün çocuklara vatandaşlık verilmesini vaat ederken, kendi ülkelerine geri gönderilmelerine karşı çıkmaktadır. Uyumun temel dayanağı olarak anayasayı esas alan Yeşiller'e göre aşırı sağcılık, ırkçılık, cinsiyet ayrımı, İslamcılık gibi ideolojiler uyumu güçleştirmektedir.

AB ve Dış Politika

Mülteci sorunu başta olmak üzere AB'nin içinde bulunduğu krizden çıkış yolunun ancak birlik, beraberlik ve dayanışma yoluyla olabileceğine değinen Yeşiller'in seçim programında aşırı milliyetçiliğe karşı Avrupa'da barış için birlikte hareket edilmesi gerektiği belirtilmiştir. ABD Devlet Başkanı Trump'ı tehlikeli bulduğu için Trump hükümeti yerine eyaletlerle iletişim kuracaklarını belirten Yeşiller, Suriye'de Beşar Esed'e verdiği destek ve Kırım'ı ilhakından dolayı Putin'i eleştirirken uygulanan yaptırımların devamından yana tavır sergilememektedirler. Türkiye'de Devlet Başkanı Erdoğan'a karşı tutum sergilenirken AB ile olan müzakerelerin gözden geçirileceği ve Türkiye'ye silah ihracatının durdurulacağı da vaatler arasında yer almaktadır.

Vergiler ve Ekonomi

Vergi kaçakçılığını önlemeyi ve daha adil bir vergi sistemini vaat ediyor.

Eğitim

Eğitim yatırımlarını artırmayı vaat ediyor (Grune, 2017).

3.1.4. Sol Parti (Die Linke)

1990 yılında Doğu ve Batı Almanya birleşene kadar Doğu Almanya'yı yöneten Sosyalist Birlik Partisi'nin (SED) devamı niteliğindeki Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS) ve Almanya'nın batısındaki sendikaların temsilcisi Seçim Alternatifi Emek ve Toplumsal Adalet Partisi (WASG) ve Başbakan Gerhard Schröder döneminde sosyal yardım kesintilerinin artışına karşı çıkan Maliye Bakanı Oskar Lafontaine önderliğinde bir grup SPD üyeleri bir araya gelerek 2007 yılında Sol Partiyi kurulmuşlardır (Deutsche Welle, Almanya'nın Siyasi Partileri, 2018). Her ne kadar geçmişleri farklı olsa da benzer amaçlara sahip bu partilerin birleşerek oluşturdukları Sol Parti sosyal adalet, demokrasi ve barışın Federal Meclis'teki temsilcisi olmuştur. Kendilerini "daha iyi bir gelecek için bir alternatif" olarak tanımlayan Sol Parti'ye başta sendikalar, sosyal hareketler olmak üzere siyasete ilgi duyan daha adil bir ülke, sosyal ve çevresel politikalarda adalet isteyen ve daha barışçıl bir dünya yaratmak için mücadele eden farklı siyasi, ideolojik görüşlerden ve dini kökenden genç, yaşlı, kadın, erkek birçok kişi katılmıştır. Amaçlarının herkesin refah ve barış içinde onurlu bir şekilde kendi belirleyeceği bir hayatı yaşayabileceği, sosyal ilişkilerin demokratik olarak sürdürülebileceği bir toplum yaratmak olduğu ve bunu sağlamanın demokratik sosyalizm ile mümkün olduğu belirtiliyor. Bu amaçlarının gerçekleşebilmesi için emperyalizme, ırkçılığa, faşizme, militarizme ve kapitalizme karşı bir politika benimsemektedirler. Temel değerleri demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet, enternasyonalizm ve dayanışma olan Sol Parti; Avrupa Parlamentosu'nun bir parçası olan Avrupa Birleşik Solu/Kuzeyli Yeşil Sol Konfederatif Grubu (EUL/NGL)'nun yanı sıra Avrupa'nın her yerinden üye ve gözlemci partilerin olduğu Avrupa Solu Partisi'nin bir üyesi olarak Avrupa'daki iki üst düzey kuruluşla ilişkilidir (Die Linke, Die Linke).

Geçmişinde yönetim deneyimleri olmasına rağmen diktatörlüğün hakim olduğu Doğu Almanya kökenli olmasından dolayı ana akım partiler arasında kabul görmemiş ve Bundestag'da ancak muhalefet olarak yer bulabilmiştir. 2017 seçimlerine girerken genel başkanları Katja Kipping ve Bernd Riexinger, başbakan adayları Sahra Wagenknecht ve Dietmar Bartsch olmuştur (Deutsche Welle, Almanya'nın Siyasi Partileri, 2018).

Haziran 2017’de Almanya’nın Hannover şehrinde gerçekleştirilen parti kongresinde sunulan “Herkes İçin Sosyal Adil Barış” başlıklı seçim programı sosyal adalet ve yoksullukla mücadele gibi sosyal politikalar temellidir (Welt, Die Linke Seçim Programı, 2017).

Çalışma ve Sosyal Hayat

Daha iyi iş imkanlarının sağlanması, sağlık sisteminde yapılacak yeni düzenlemeler ile ilaç masraflarının vatandaşlara yük olmasının önüne geçilmesi, emekli maaşlarının ve asgari ücretin artırılması, çocuk parasının artırılması, zengin ile fakirler arasındaki farkın kapatılmasını vaat etmektedir. Kapitalizme karşı çıkan Sol Parti demokratik sosyalizmi savunmaktadır.

Göç ve Uyum

Sığınmanın bir insanlık hakkı olduğunu savunan ve mültecilere üst limit uygulanmasına karşı çıkan Sol Parti uyumun kolaylaştırılması adına dil kurslarının artırılmasını ve oturma izni olmadan Almanya’da yaşayanlara süresiz oturma ve çalışma izni verilmesini vaat etmektedir. Ayrıca Türkiye ile olan Mülteci Geri Kabul Antlaşmasının sona erdirilmesini istemektedir.

Güvenlik

Sol Parti’nin seçim programında PKK’ya yönelik yasakların kaldırılması vaadi dikkat çekmektedir. Alman ordusunun ülke sınırları dışında görev almasının sona erdirilmesi, silahlanmaya ve silah ihracatına karşı çıkan Sol Parti Alman iç istihbarat teşkilatının (Bundesamt für Verfassungsschutz) kapatılmasını vaat etmektedir.

AB ve Dış Politika

AB’nin Türkiye ile olan müzakerelerinin durdurulmasını isterken, Gümrük Birliği’nin genişletilmesine de karşı çıkıyor. Almanya’nın Türkiye’ye silah ihracatı yapmasını da istemiyor. AB’nin krizde olduğunu ve ırkçılığını artırdığını düşünüyor. Kendisini barış partisi olarak tanımlayan Sol Parti silah üretimini ve ihracatını durdurmayı vaat ediyor. Rusya’ya uygulanan yaptırımların sona erdirilmesi, NATO’ya yeni üye alınmamasını

tasfiye edilerek bunun yerine Rusya'nın da içinde bulunduğu silahsızlanma amaçlı yeni bir güvenlik sistemini önermektedir.

Vergiler ve Ekonomi Politikası

Sosyal adalet için vergilerin önemine değinen Sol Parti, geliri yüksek olanlardan alınacak vergi miktarının artırılmasını ve vergi borçlarının yapılandırılması ile devlete kaynak sağlanacağını vaat ediyor. Kamu yararına olan eğitim, toplu taşıma, sosyal yardımlar, hızlı internet gibi yatırımların artırılmasını talep ediyor.

Eğitim

Eğitim yatırımlarının artırılmasını, özel okulların kaldırılmasını, eğitimin her aşamasına erişimin kolay ve ücretsiz olmasını istiyor (Die Linke, Die Linke Seçim Programı, 2017).

3.1.5 Hür Demokrat Parti (Frei Demokratische Partei, FDP)

1948 yılında bireysel hak ve özgürlükler esasıyla kurulan Hür Demokratlar Almanya'nın liberalizmi savunan partisidir (FDP, Lindner: FDP 70 Yaşında, 70 Yıldır Liberalizm İçin Güçlü Ses, 2018).

Devlet bürokrasisi yerine topluma güvenen partinin politik amaçları arasında

- Bireysel özgürlükleri güçlendirmek,
- Serbest piyasa ekonomisi,
- Radikal vergi indirimi,
- Araştırma, geliştirme ve yeni teknolojilere odaklanmak ve modern eğitimde fırsat eşitliği
- Küreselleşmenin getirdiği faydalar için işgücü piyasası reformları
- Güvenlik ve insan hakları arasında bir denge kurulması
- Hoşgörü ve açık fikirlilik
- Hukuk kanunları ile yönetilen çok uluslu dış politika yer almaktadır.

Kuruluşundan beri yaklaşık 40 yıldan fazla bir süre Alman hükümetlerinde yer alan FDP devlet müdahalesinin sınırlı olduğu ekonomi küreselleşmenin zorlukları ile başa

çıkılmak için yapısal reformlar için baskı yapıyor. Berlin duvarının yıkılmasından sonra Doğu Almanya'daki liberallerle birleşen ilk partidir (FDP, FDP Politik Amaçları).

Hristiyan Demokrat Birliği lideri Helmut Kohl'ün şansölyeliği döneminde dışişleri bakanı olarak görev alan Hans-Dietrich Genscher 1990 yılında Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinde diplomatik olarak önemli rol oynamıştır (The Guardian, www.theguardian.com, 2016).

2017 seçimlerine genel başkan Christian Lindner liderliğinde girilirken 28-30 Nisan 2017 tarihlerinde Berlin'de düzenlenen 68. Olağan Parti kongresinde "Daha Fazla Seyirci Kalmayalım" sloganıyla tanıtılan Federal Meclis 2017 seçim programı kabul edilmiştir (FDP, FDP Federal Meclis Seçim Programı 2017, 2017) .

AB ve Dış Politika

AB sınırlarının korunması için bir sınır koruma teşkilatı ve AB ordusu kurulmasının yanı sıra ortak bir AB Dışişleri Bakanlığının olması gerekliliğinden bahsedilirken Türkiye ile olan müzakerelerin sonlandırılacağı, Rusya'nın Kırım'ı işgaline ve Ukrayna ile gerginliğe son verene kadar yaptırımların sürdürüleceğini vaat edilmektedir.

Güvenlik

Uluslararası İslamcı terörle mücadele edebilmek için uluslararası işbirliği ve bilgi paylaşımı yapılması, yurt içinde ise video kamera kayıt sistemi ve veri saklamaya tüm vatandaşları zan altında bırakmasından dolayı karşı çıkılırken emniyete daha fazla yatırım yapılmasını ve polis sayısının artırılmasını vaat etmektedirler.

Eğitim

Eğitime ve dijitalleşmeye daha fazla yatırım yapılması, dijital bakanlığının kurulması, medya okur yazarlığının teşvik edilmesi, mülteci çocuklarının eğitim dahil edilmesini önermektedir.

Çalışma ve Sosyal Hayat

Ekonomide devletin etkisinin azaltılması, çalışma sürelerinin esnetilerek haftalık 48 saate kadar çıkarılması, cinsiyet ayrımcılığı olmadan eşit işe eşit ücret politikası ve kadın yönetici sayısında kotanın olmaması, emeklilikte 60 yaşından itibaren ne zaman emekli olacağına vatandaşın kendi karar vermesi, e-sağlık sistemi oluşturulması, sağlık giderlerinin kamu ve özel sigorta fonlarından karşılanmasını vaat etmektedir.

Göç ve Uyum

İlticanın temel hak olduğunu savunan FDP savaş mağduru mülteciler ile daimi göçmenler arasında göç niteliklerini belirten bir puanlama sistemiyle düzenlenerek ayrılmasını, tüm Avrupa'ya eşit olarak dağıtılan mültecilerin ülkelerine geri dönmelerini, çifte vatandaşlığın sürmesini ancak AB haricinden olanlar için 3 nesil ile sınırlanması gerektiğini vaat etmektedirler.

Vergiler ve Ekonomi Politikaları

Daha adil bir vergi sistemini vaat eden FDP aynı zamanda serbest piyasa ekonomisini ve küresel serbest ticareti destekliyor (FDP, FDP Seçim Programı Pdf, 2017).

3.1.6 Almanya İçin Alternatif (Alternative für Deutschland, AfD)

Avrupa'da yaşanan Euro krizi sonrası 2013 yılında Euro ve göçmen karşıtı olarak kurulan AfD Federal Almanya Cumhuriyeti tarihinde tüm ülke çapında varlık gösterebilen ilk aşırı sağ parti ünvanına sahiptir. Kuruluşundan itibaren kamuoyunda çeşitli tartışmalara sebep olan AfD liberal ekonomi görüşüne sahip, muhafazakar, sağ popülist bir partidir. Liberal-muhafazakar seçmenleri hedef kitlesi olarak belirliyor (Vsa-verlag, 2018).

Siyaset bilimi perspektifinden bakıldığında parti aşırı sağcı olarak nitelendiriliyor. Siyaset bilimci Rudolf Korte AfD'yi "aşırı sağcı" olarak değerlendirirken "1920'lerde ve 1930'larda daha önce Almanya'da olduğu gibi sağcılık düşüncesi" yaydığını belirtiyor (Kapern, 2015).

Bir diğer siyaset bilimcisi Oskar Niedermayer'e göre AfD, sağcı popülist milliyetçi muhafazakar otoriter bir parti Şeklinde tanımlanabilir (Niedermayer, www.kas.de, 2018).

Demokrasi ve Temel Değerler, Avrupa ve Euro, Ulusal Güvenlik ve Adalet, Dış Politika ve Güvenlik Politikası, alıŐma ve Sosyal Politika, ocuklar ve Aileler, Kültür Dil ve Kimlik, Okullar niversiteler ve Araştırma, G Uyum ve İltica, Ekonomi DijitalleŐme ve Tüketiciyi Koruma, Ekonomi ve Vergiler, Alman Enerji Politikası, Doğa ve evre Koruma Tarım Ormancılık, Altyapı Konut ve Ulaşım ana baŐlıklarından oluşan “Almanya İçin Temel Program” adlı parti programında kendilerini muhafazakar, liberal, demokrasinin güvenilir temsilcisi kendi milletinin zgr vatandaşları olarak tanımlamaktadırlar. Farklı geçmişleri olan, farklı tecrübe ve politik kariyere sahip, doğrudan demokrasiye, kuvvetler ayrılığı ilkesine, hukukun üstünlüğüne, sosyal piyasa ekonomisine inanan zgr vatandaşların bir araya gelerek inandıkları ortak vizyon için harekete geçtikleri bir oluŐumdur. İnsanlık onurunu korumak ve çocuklu aileleri desteklemek için çaba göstereceklerini, Alman vatandaşları için ulus devlet egemenliğini, kendi Batı Hristiyan Kültürlerini, kendi dillerini ve kendi geleneklerini barıŐıl ve demokratik bir Şekilde sürdürmek istediklerini belirtiyorlar (AfD, Almanya İçin Temel Program, 2017).

22-23 Nisan 2017 tarihlerinde Köln’de “Almanya İçin Program” baŐlıđıyla tanıtılan seçim programında Almanya’daki yabancılara dair politikalar, göçmen karşıtı politikalar, AB’den çıkılması, Euro yerine yerli para birimine geçilmesi gibi konular dikkat çekmektedir.

Çalışma ve Sosyal Hayat

İŞsizlik maaŐına düzenleme ve iyileŐtirmeler yapmak, 45 yıllık çalışma süresi ile devletin resmi sigortası ve özel sigortalarla kombine bir emekli maaŐı vaat edilirken muhafazakar aile yapısına önem verilmekle beraber kürtaja karşı çıkılmaktadır.

Göç ve Uyum

Almanya'ya göç eden ve oturma izni alan bireylerin Alman "öncü kültürü" ne uyum sağlayamadıkları takdirde vatandaşlık verilmemesi istenirken anne veya babadan biri Alman vatandaşı değilse yani kan bağı olmayan çifte vatandaşlığa karşı çıkılıyor. İlticanın anayasal hak olmadığını savunan AfD, ülke sınırlarının kapatılmasını, sadece gerekli zamanlarda nitelikli kişilerin göçünün kabul edilebilir olduğunu savunmakla beraber geldikleri ülkedeki kaos ortamı sona erenlerin geri gönderilmesi gerektiğini söylüyor. Müslümanları Almanya için tehlike olarak gören aşırı sağcı partiye göre camilerden ezanın dışarı okunmasına karşı çıkıyor, vaazların Almanca olması gerektiğini, kamusal alanda burkaya, kamu hizmetlerinde başörtüye yasak getirilmesini savunuyor.

Güvenlik

Almanya için en büyük tehdidin uluslararası islami terör olduğunu savunuyor ve öncelikle buna karşı mücadele edilmesi gerektiğini belirtirken ülkenin sınır güvenliğini artırmanın önemine de değiniyor. Almanya'da yaşayan yabancılar ile artan suç oranı arasında bağlantı kuran aşırı sağ partiye göre Müslümanların sayısının artışı iç barışa karşı tehdit oluşturuyor ve bundan dolayı mültecileri sınır dışı etmeyi talep ediyor. Yabancıların çıkarı için Alman güvenlik kuvvetlerinin kullanılmasına karşı çıktığı için AB ordusu kurulmasına karşı çıkıyor bunun yerine Alman güvenlik stratejisinin özerk olması için zorunlu askerliği yeniden gündeme getiriyor.

Eğitim

Okullarda islam dini eğitimlerine karşı çıkıyor.

Vergiler ve Ekonomi Politikaları

Katı vergilendirmeye karşı çıkan AfD vatandaşlara kolaylık sağlayacak vergi reformları vaat ediyor.

AB ile İlişkiler ve Dış Politika

Partinin kuruluş amaçlarından biri olan Euro karşıtlığı seçim programında da karşımıza çıkıyor. Euro para birimi yerine Alman Mark'ının yeniden kullanılması gerektiği, başarısız bulunduğu AB'den çıkılması gerektiğini bunun yerine bağımsız devletlerin oluşturduğu yeni bir yapılanmaya gidilmesi, Alman ordusunun başka ülkelerde görev almaması, Almanya'nın BM Güvenlik Konseyinde daimi üye olması gerektiği, Rusya'ya olan yaptırımlara son verilerek ilişkilerin normalleşmesi gerektiğine değinilirken İngiltere'nin Brexit kararı ve ABD'de Donald Trump'ın başkan seçilmesini olumlu karşılanmaktadır. Türkiye'nin uzaklaştığı düşüncesi ile Türk vatandaşlarına vize serbestisine karşı çıkmakla beraber Türkiye ile AB arasındaki tüm sosyal güvenlik anlaşmalarının feshedilmesi gerektiği görüşündedir (AfD, AfD 2017 Seçim Programı, 2017).

3.2. Seçim Sonuçları Ve Önceki Seçimlerle Karşılaştırmalı Analizi

61,688,485 seçmenin bulunduğu Almanya'da 24 Eylül 2017 tarihinde gerçekleştirilen seçimde % 76,2 katılımı ile 46,976,641 kişi oy kullanmıştır. Kullanılan birinci oyların 46,389,615 adet ile %98,8 oranı, ikinci oyların 46,515,492 adet ile %99,0 oranı geçerli olmuştur.

Geçerli oyların partilere dağılımı ve 19. Alman Parlamentosundaki milletvekili sayıları şu şekildedir:

Tablo 3
Almanya 2017 Seçim Sonuçları

Parti Adı	Oy oranı %	Milletvekili sayısı
CDU	26,8	200
CSU	6,2	46
SPD	20,5	153
AfD	12,6	94
FDP	10,7	80
Die Linke	9,2	69
Grüne	8,9	67
Diğerleri	5,0	0

Kaynak: (Bundeswahlleiter, Almanya 2017 Resmi Seçim Sonuçları, 2017)

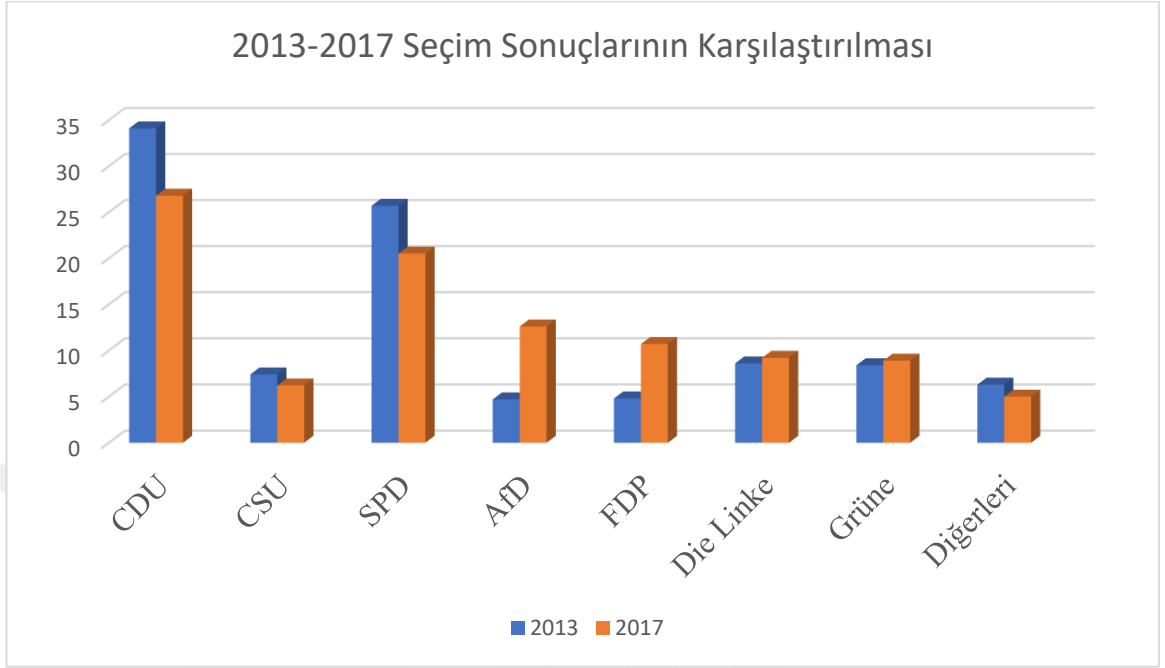
22 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirilen seçimlerde ise bu oranlar şöyleydi:

Tablo 4
Almanya 2013 Seçim Sonuçları

Parti Adı	Oy oranı %	Milletvekili sayısı
CDU	34,1	225
CSU	7,4	56
SPD	25,7	193
AfD	4,7	0
FDP	4,8	0
Die Linke	8,6	64
Grüne	8,4	63
Diğerleri	6,3	0

Kaynak: (Electionresources, 2013)

2013 ve 2017 seçim sonuçlarına karşılaştırmalı bir grafikte bakmak gerekirse;

Şekil 1: Almanya 2013-2017 Seçim Sonuçlarının Karşılaştırılması

BÖLÜM 4: FEDERAL ALMANYA 2017 SEÇİMLERİNİN SOSYAL İNŞACILIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. Aşırı Sağın Parlamento'ya Girişi

Alman siyasi tarihi boyunca aşırı sağ hareketler gözlemlenmiş olsa da vatandaşlar tarafından en büyük desteği gören AfD olmuştur.

4.1.1. Sağ Kavramı

Andrew Heywood'un tanımına göre sağ kavramı "otorite, düzen, hiyerarşi ve görev gibi ilkelere sempatiyle karakterize edilen geniş ideolojik yelpaze"dir (Heywood, Siyaset, 2015, s. 543). Nuray Mert'in "Merkez Sağın Kısa Tarihi" adlı kitabından yola çıkarak merkez sağ; demokrasiye bağlı, liberal ekonomi politikası benimsemiş, milliyetçi, muhafazakar, laik, yerli, gelenekçi ve gelenekleri korumakla yükümlü olarak tanımlanabilir (Mert, 2007). Merkez sağın başlangıç noktası muhafazakarlıktır. Muhafazakarlık kelimesi "var olanı korumak veya herhangi bir değişikliğe izin vermeden korumak" anlamına gelir (Marshall, 1999, s. 512). Muhafazakarlığın bir ideoloji olarak ortaya çıkması Fransız Devrimi'ne kadar dayanır. Muhafazakarlar; Fransız Devrimi'nin getirdiği değişikliklere karşı temkinli davrandı, eski düzenin savunmasını üstlendi ve bu eski düzenin korunmasını istedi. Sol ve sağ fikri, Fransız Kurucu Meclisindeki oturma düzeninden doğdu. Fransız Kurucu Meclisinde sağda oturanlar, mevcut düzenin korunmasını isteyen "muhafazakarlar", solda oturanlar, mevcut düzende köklü bir değişikliği savunan "devrimciler" olarak adlandırıldı (Bobbio, 1994, s. 30).

Aşırı sağ (extreme right) kavramı ise aşırı milliyetçi, şovenist, ırkçı, otoriter rejim yanlısı ve şiddete eğilimli grupları nitelemekte kullanılmaktadır (Mandacı, 2012, s. 48). Aşırı sağın ideolojik özellikleri arasında aşırı milliyetçilik, ırkçı bakış açısı ile kendinden olmayana ötekileştirme kendinden olanı kayırma yani insanların eşitsizliği, etnik çoğulculuk, popülizm, karizmatik lider, otoriterlik yer almaktadır (Kallis, 2015, s. 13-15).

4.1.2. Federal Almanya Siyasal Hayatında Aşırı Sağ

Ayırt edici bir özellik olarak milli bilincin önemi ilk defa 18. Yüzyıl'ın sonunda Almanya'da vurgulanmıştır. Herder ve Fichte gibi yazarlar Alman kültürünün biricikliği ve üstünlüğü inancını yüceltmişler, her milletin insanlarına yaratıcılık içgüdüleri veren

“milli ruh (volksgeist)”a sahip olduğuna inanmışlardır (Heywood, Siyasi İdeolojiler, 2007, s. 174).

4.1.2.1. Nasyonel Sosyalizm ve Hitler

Ulus Devlet yapısına 19. yüzyıl sonlarında geçen Almanya sanayileşme sürecine de bu dönemde geçebilmiş, yeni dış pazar ve sömürge arayışı içinde güçlü kara ve deniz ordusu oluşturmuş fakat Birinci Dünya Savaşından yenik ayrılmıştır. 19. yüzyıl düşünürlerinden Alman ırkının üstünlüğüne inanan Fichte Avrupa’da yaşayan bütün Almanların büyük tek bir Alman Devleti içinde toplanmasını savunarak Alman Milliyetçiliğinin temellerini atmıştır. 1919 Weimar Anayasası ile demokrasi denemelerine başlayan Almanya’da 1930 Büyük Buhran sonrası gerçekleşen 1932 seçimlerinde Nazilerin partisi olan Nasyonel Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSDAP) çoğunluğu elde edemese de meclise girebilmeyi başarmışlar ve 1933’de Von Popen’in çekilmesi sonrası bir koalisyon kabinesi ile Hitler başbakanlığa getirilmiştir. Daha sonra işçi sendikaları ve Komünist Partisi başta olmak üzere siyasal partilerin faaliyetlerine son verilerek Hitler ve partisinin tek hakimi olduğu Almanya’da Nasyonel Sosyalizm dönemi başlamıştır (GÖZE, 1995). Marksizm, liberalizm karşıtı, Yahudi düşmanı otoriter rejim yanlısı Naziler saf Alman ırkı “volks-gemeinschaft” yaratabilmek amacıyla insanlık dışı katliamlarla ırk temizliği yaptığı tek partili aşırı sağcı dönem İkinci Dünya Savaşı’nın sona ermesi ile son bulmuştur.

1949-1963 tarihleri arasında Batı Almanya’nın başbakanlık görevini yürüten Konrad Adenauer’in uyguladığı birleştirici politikalar sayesinde aşırı sağ sessiz kalmıştır (CANŞEN, 1997, s. 91).

4.1.2.2. Almanya Ulusal Demokratik Partisi (Nationaldemokratische Partei Deutschlands, NPD)

İkinci Dünya Savaşı sonrası bir süre suskunluğunu koruyan aşırı sağ 1964 yılında Almanya Ulusal Demokratik Partisi (NPD) kurulması ile tekrar ortaya çıkmıştır (NPD, 2019). Oyların %4,3’ünü alabildiği 1969 seçimleri en büyük başarısı olmuştur (Bundeswahlleiter, 28 Eylül 1969 Seçim Sonuçları, 2019). Göçmen karşıtı nefret söylemleri ve göçmen karşıtı şiddet içeren eylemlerde adının yer almasından dolayı halktan beklediği ilgiyi göremedi (CANŞEN, 1997, s. 106).

4.1.2.3. PEGİDA Hareketi (Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar, Patriotische Europaer Gegen die Islamisierung des Abendlandes)

Kendisini, ideolojisi olmadan günümüzün mevcut politik ve sosyal sorunlarını ele alan ve halk ile birlikte çözümler bulmaya ve uygulamaya çalışan siyasi bir hareket olarak tanımlayan PEGİDA Alman kimliğinin korunması, kültür dil gibi değerlere sahip çıkmakla beraber mevcut vergi sistemini de eleştirmektedir. (PEGİDA, 2019) Her türlü aşırılığa karşı olduğunu söylemesine rağmen göçmen karşıtı tutumlar sergileyen PEGİDA hareketi ilk olarak Ekim 2014'de Dresden'de yaptığı yaklaşık 300 kişinin katıldığı gösteri ile adını duyurmuş daha sonra destekçileri giderek artmıştır. Hatta Almanya dışında da gösteriler düzenlemişlerdir. Öncülüğünü Lutz Bachmann'ın yaptığı protestocu hareket mültecilere yapılan harcamaları eleştirerek bu paraların zor durumda olan Alman vatandaşlarına harcanması gerektiğini savunmaktadırlar (Bpd, Pegida - Korku ve Kızgınlıklar Arasında Bir Protesto Hareketi (II), 2016).

4.1.2.4. Almanya için Alternatif Partisi (Alternative für Deutschland, AfD)

1969 yılında NPD'nin aldığı %4,3 oranından sonra Federal Almanya siyasi tarihinde ilk kez bir aşırı sağ parti yükselişe geçmiş %12,6 oy oranıyla Federal Meclis'te kendine yer bulabilmiştir. Göçmen karşıtı söylemleriyle seçmenlerin karşısına çıkan AfD, Avrupa genelinde yaşanan ekonomik sıkıntılar ve 2015 mülteci krizi sonrası yaşanan ekonomik krizlerden hatta artan suç oranından dahi mültecileri sorumlu tutan halk tarafından kabul görmeyi başarabilmiştir.

Almanya genelinde 2013 yılında yapılan seçimlerde % 4,7 oy oranı ile %5 barajını aşamayıp meclis dışında kalan, 2017 seçimlerinde %12,6 oy oranı ile Federal Meclise girebilmeyi başaran ilk aşırı sağ parti ünvanına sahip olan AfD'nin eyaletlere göre aldığı oy dağılımına (Tablo:5) baktığımızda uzun yıllar komünizm baskısı altında yaşayan Doğu Almanya eyaletlerinde en yüksek oy oranlarına ulaştığını gözlemliyoruz. AfD, Doğu Almanya'da (eski Doğu Berlin dahil) Batı'daki oy oranının ortalama iki katı yüksekliğe ulaşıyor. Beş Doğu Alman eyaletinde, %18,6 ila %27 arasında değişen oranlarda oy alan AfD, Thüringen, Brandenburg, Saksonya Anhalt ve Mecklenburg-Vorpommern eyaletlerinde ikinci parti oluyorken Saksonya'da, CDU'nun hemen önünde %27,0 oy oranı ile en çok oy olan parti olma başarısını elde ediyor. Batı'da ise Bavyera, Baden-Württemberg ve Hessen 'de en iyi sonuçları elde etmiştir.

Tablo: 5

Eyaletlere göre AfD'nin oy dağılımı

	Eyaletler	2013 yılı %	2017 yılı %
Doğu Almanya Eyaletleri	Saksonya	6.8	27
	Thüringen	6.2	22.7
	Brandenburg	6	20.2
	Saksonya Anhalt	4.2	19.6
	Mecklenburg-Vorpommern	5.6	18.9
Batı Almanya Eyaletleri	Baden Württemberg	5.2	12.2
	Bavyera	4.3	12.4
	Berlin	4.9	12
	Bremen	3.7	10
	Hamburg	3.4	7.8
	Hessen	5.6	11.9
	Aşağı Saksonya	3.7	9.1
	Kuzey Ren-Vestfalya	3.9	9.4
	Rheinland-Pfalz	4.8	11.2
	Saarland	5.2	10.1
	Schleswig-Holstein	4.6	8.2

Kaynak: (Bundeswahlleiter, Almanya 2013 Resmi Seçim Sonuçları, 2013)

(Bundeswahlleiter, Almanya 2017 Resmi Seçim Sonuçları, Ekim)

Alman siyaset bilimciler Niedermayer ve Hofrichter'in AfD seçmenlerinin sosyal yapısı hakkında yaptığı çalışmaya göre; AfD'yi tercih edenlerin çoğunluğu orta yaş üzeri, erkek, kırsal kesimde doğu tarafında yaşıyorlar. Gelir ve eğitim düzeyi düşük hatta işsizlerden oluşan bir seçmen kitlesi mevcut (Niedermayer & Hofrichter, Die Wählerschaft der AfD: wer ist sie, woher kommt sie und wie weit rechts steht sie?, 2016). Geleneksel aile yapısını savunan AfD'nin seçmenlerinin büyük çoğunluğunun evli olması da dikkat çekiyor.

AfD seçmenlerinin özelliklerinin incelendiği bir diğer çalışmada Frank Decker, yine erkek seçmenlerin ağırlıkta olduğu, gelir seviyelerinin ve eğitim düzeylerinin düşük olduğu çıkarımını yapmıştır. Seçmenleri AfD'ye yönlendiren unsurlar güvensizlik ve kaygı olarak tanımlanabilir. Sosyal refah ve gelir düzeylerinden yoksun kalma endişesi ile güvensizlik yaşayan seçmenler, kültürel yabancılaşma duygusu ve aşına oldukları toplum düzenini kaybetmekten kaygı duyuyorlar. Bu güvensizlik ve kaygı duyguları, ulusal toplumla bağlantısı olmayan göçmenler dışlanarak, devletin hizmetlerinin yerli halka fayda sağlayacak şekilde sınırlandırmayı amaçlıyor. Yabancıların yoğun yaşadığı yerlerle sınırlı kalmayan bu korku toplumun geneline yayılmıştır. AfD, mülteci politikalarında bir sol parti gibi hareket eden CDU tarafından terkedildiğini hisseden aşırı sağcı olmayan orta sınıf merkez sağ seçmenin de zaaflarından faydalanmaktadır (Decker, 2016) .

Almanya siyasi tarihinde sosyal medyayı en aktif olarak kullanan parti AfD olmuştur. Oxford Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırma AfD'nin Twitter'daki en aktif Alman siyasi partisi olduğunu göstermiştir (Oxford Internet Institute, 2017). Sosyal Medya partinin stratejinin geniş kitlelere yayılmasını kolaylaştırmıştır. Parti sözcüsü Christian Lüth, Facebook için Süddeutsche Zeitung'a verdiği demeçte başından itibaren odaklandıklarını ve “insanlara erişmek için hızlı, doğrudan ve ucuz bir yol ” olduğunu söylemiştir (Süddeutsche Zeitung, 2017).

4.2 Halkın Oylarının Sağa Kaymasının Olası Nedenleri ve Bunun Sosyal İnşacılık Kuramı ile İlişkisi

Avrupa'da aşırı sağın yükselişini anlayabilmek ve sosyal inşacılık kuramının kimlik kavramı ile ilişkilendirebilmek için 2017 seçim sürecine giden yolda yaşanan mülteci sorununu iyi analiz etmek gerekir.

4.2.1. Mülteci Krizi ve Oyların Sağa Kayışı

II. Dünya savaşı sonrası yaşanan yeniden yapılanma ve sanayi sektörünün gelişmesi nedeniyle oluşan emekçi ihtiyacını karşılayabilmek için Avrupa ülkeleri göçmen emeğine yönelmiş ve misafir işçi kavramı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği'nin temelleri olan ekonomik ve siyasi işbirlikleri sayesinde refah seviyesi yükselen Avrupa bir cazibe merkezi haline gelmiş ve bunu kendi çıkarına dönüştürebilmek adına vasıflı göçmenlerin işgücüne katılmasını hedeflenmiştir. Misafir işçilerin ailelerinin de bu ülkelere göç etmeleri sayesinde göçmen sayısı artmıştır.

4.2.1.1. 2015 Mülteci Krizine Giden Süreç

Arap Baharı

Aralık 2010'da Tunuslu bir genç olan Muhammed Buazizi geçimini sağlamak ve üniversite eğitimini sürdürebilmek için seyyar satıcılık yaparken zabıtalardan şiddet uygulanması ve mallarına el konulması sonrası kendisini yakması sonucu "Yasemin Devrimi" adı verilen toplumsal olaylar başlamıştır. Bu olaylar daha sonra "Domino Etkisi" ile Mısır ve Libya ardından Suriye, Bahreyn, Cezayir, Ürdün, Yemen, Moritanya, Suudi Arabistan, Umman, Irak, Lübnan ve Fas'ı da etkisi altına alarak Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya yayılan "Arap Baharı" olarak adlandırılan ve bölgenin kaderini değiştiren bir süreç başlatmıştır. Arap Baharı'nın yaşandığı ülkelerde rejim ve yönetim değişikliği yaşanmasına rağmen Suriye' de bir değişim gerçekleşmemiştir. 2011 yılı başlarında Beşar Esat yönetimine karşı başlayan halk ayaklanmaları, yönetimin protestoları kanlı şekilde bastırmaya çalışması ve kendi halkına karşı uyguladığı baskılar sonucu halen devam eden bir iç savaşa dönüşmüş ve çok sayıda sivil vatandaş hayatını kaybetmiş ve birçoğu da kendi ülkelerinden kaçmak zorunda kalmışlardır.

Arap Baharı'nın etkileri sadece yaşandığı coğrafyada değil aynı zamanda küresel anlamda da yaşanmıştır. Bunlardan en önemlisi başta Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerini etkileyen mülteci akınıdır.

Cenevre Sözleşmesi ve Mülteci Tanımı

28 Temmuz 1951 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun daveti üzerine Cenevre'de hükümetimizin de katıldığı bir konferans toplanmış ve "Mültecilerin Hukuki

Durumuna dair Sözleşme” imzalanmıştır. Bu sözleşmeye göre mülteci; “01 Ocak 1951 öncesi meydana gelen olaylar sonucunda ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişi”dir (Cenevre Sözleşmesi, Cenevre'de 1951 Tarihinde İmzalanmış Olan Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmenin Tasdiki Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu , 1951).

Cenevre Sözleşmesi'nde “1 Ocak 1951’ den önce meydana gelmiş olaylar” sınırlaması sadece bu tarihten önce yaşanan olaylar sonucunda mülteci olan şahısları kapsamaması ve sözleşmenin kabulü sonrası yaşanan yeni olaylar ve yeni mülteci ortamlarının ortaya çıkması ve bu yeni mültecilerin sözleşmenin kapsamına girememesi durumundan dolayı, 1967 yılında kabul edilen “Mültecilerin Hukuki statüsüne İlişkin Protokol” ile sözleşmede bulunan “1 Ocak 1951” sınırlaması kaldırılarak sözleşmedeki tanımın kapsamına giren bütün mültecilere tarih sınırlaması yapılmaksızın eşit hukuki statüden yararlanmaları sağlanmış “mülteci” terimi sözleşmede yer alan tanıma giren her şahıs olarak yeniden düzenlenmiştir (İltica Ve Göç Mevzuatı, 2005).

Cenevre Sözleşmesinde mülteci tanımını yapmakla beraber sözleşmeyi imzalayan devletlerin sorumluluklarını da ortaya koymuştur. Bu sorumlulukların en önemlisi sözleşmenin 33. Maddesinde “Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade ("refouler") etmeyecektir. Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümle mahkum olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez” şeklinde yer alan “Mültecilerin Geri Gönderilmemesi” (Non-refoulement) ilkesidir (Cenevre Sözleşmesi, www.multeci.org.tr, 1951).

Kısa adı BMMYK olan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, 1950 yılında, 2. Dünya Savaşı sonrası milyonlarca mülteciye yardım etmek amacıyla Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kurulmuş olup tüm dünyaya yayılan mülteci problemlerini çözme konusunda destek sağlamıştır. Biri 1954 diğeri 1981 yılında olmak üzere 2 defa Nobel Barış Ödülüne layık görülmüştür. 2017 Aralık ayında

Kıbrıs'ta yayınlanan "Mültecileri Korumak" adlı çalışmaya göre BMMYK'nin en önemli görevi, mültecilerin temel haklarını garanti altına alarak uluslararası koruma sağlamak ve kaçtıkları ülkelere geri gönderilmelerini önlemektir (UNHCR, 2017).

Cenevre Sözleşmesi başta AB ülkeleri olmak üzere benzer mülteci sözleşmelerinde temel olarak kabul görmüş olmasına rağmen birliğe üye ülkelerde mültecilere yönelik uygulamalar farklılık göstermektedir. Avrupa'da mülteci olarak tanınan ve daimi kalma hakkına sahip olmayı başaran herkes, ilgili ülkenin sosyal yardımlarına hak kazanır. Ancak sığınmacılar ile tanınmış mültecilere sağlanan destekler arasında farklılık olduğu gibi, ülkelerin sosyal standartlarındaki farklılıklardan dolayı tanınmış mülteciler için sosyal yardımlar da ülkeden ülkeye oldukça değişkenlik göstermektedir. Avusturya, Belçika, Norveç, Hollanda, İsveç gibi ülkelerde sağlanan destek miktarı yüksekken Fransa ve Finlandiya'da bu oran nispeten daha düşük olup AB'nin dış sınırlarına yaklaştıkça iyice azalmaktadır. Danimarka önceleri oldukça yüksek destek verirken sağın yükselişinin ardından çıkan yasalar ve vergilendirme sayesinde ödenek miktarı düşürülmüştür. Almanya ise mültecilere sağlanan maddi yardımların haricinde ülkenin ekonomik performansı, istihdam, eğitime ücretsiz erişim ve devlet sağlık sisteminden ücretsiz olarak faydalanma gibi imkanlar sayesinde mülteciler için cazip bir hale geliyor (Welt, Almanya Mültecilere Çok Cömert, 2015).

Ülkelerin mültecilere farklı olanaklar sağlamasından dolayı 2015 yaz aylarında, mültecilerin Yunanistan, Macaristan gibi AB ülkelerine iltica başvurusu yapmak yerine sosyal ve ekonomik avantajlarından dolayı Almanya, İsveç gibi ülkelere geçme çabalarını gözlemledik.

Amsterdam Antlaşması

1951 yılındaki Paris Antlaşması ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 1957'deki Roma Antlaşmasıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu ve 1992'deki Maastricht Antlaşması ile mal, hizmet, insan ve paranın dolaşabileceği serbest bir pazara dönüşen Avrupa Birliği 1999'daki Amsterdam Antlaşmasıyla üye ülkeler arasındaki sınır kontrolünü kaldıran içeride yaşayan bireylerin serbest dolaşımını sağlayan Schengen sistemine geçilmiştir (Amsterdam Antlaşması, 1999).

Schengen ile iç sınırlarda kontroller kaldırılmış, dış sınırların kontrolü için ortak uygulamalar geliştirilmiş olup kısa süreli vize, polis, yargı sistemleri konusunda işbirliği

ve güvenlikle ilgili Schengen Bilgi Sistemi'nin oluşturulmuştur (Avrupa Birliği, Schengen Bilgi Sistemi, 2018). Bu sayede mülteci sorununa AB birliğinin ortak bir çözüm bulması mümkün hale gelmesi amaçlanmıştır.

Avrupa Ortak Sığınma Sistemi (Common European Asylum System-CEAS)

İlk olarak mültecilerin korunmasına dair 1951 Cenevre Sözleşmesiyle tanınan uluslararası bir yükümlülük olan sığınma temel bir haktır ve zulümden kaçan veya kendi ülkelerinde ağır zarar gören ve bu nedenle uluslararası korunmaya muhtaç kişilere verilir AB; aynı temel değerleri paylaşan sınırları açık ülkelerin bulunduğu hareket özgürlüğü olan bir alandır. Mültecileri korumak için ortak bir yaklaşıma ihtiyaçları olduğu kadar aynı zamanda bunun kötüye kullanılmasını önleyebilmek için AB Devletleri 1999'dan beri Avrupa Ortak Sığınma Sistemini'ni (CEAS) oluşturmak ve mevcut yasal çerçeveyi iyileştirmek için çalışmaktadır. 1999 – 2005 arası CEAS'ın birinci aşamasında AB üyesi ülkeler mültecilere yönelik düzenlemelerle ortak bir standart belirlenmiştir. CEAS'ın ikinci aşaması çalışmaları halen devam etmektedir (Avrupa Birliği, CEAS, 2019).

Avrupa Otomatik Parmak İzi Tanımlama Sistemi (EURODAC)

AB ülkelerine iltica başvurusunda bulunan mültecilerin parmak izlerinin kaydedilip EURODAC merkezi sistemine iletildiği kimliklerinin tespitinin yapılmasını amaçlayan bir veri bankasıdır. Üye Devletlerin kanun uygulayıcı makamları ve Europol suç soruşturmalarıyla bağlantılı parmak izlerini EURODAC'ta bulunanlarla karşılaştırarak ciddi suç ve terörizmin önlenmesi, tespit edilmesi ve soruşturulmasını sağlar (Avrupa Birliği, EURODAC, 2019). AB komisyonunun mültecilerin parmak izini polisle paylaşmasına insan hakları örgütleri karşı çıkıyor (UHİM, 2012). Avrupa Parlamentosundaki muhafazakarlar tarafından desteklenen bu uygulama ile hayat güvencesi olmadığı için başka bir ülkeye göç etmek zorunda kalan insanlar birer suçlu gibi muamele görüp zan altında bırakılıyor. Bu damgalanmaya maruz kalmak istemeyen mülteciler daha tehlikeli güzergahlara başvurup hayatlarını dahi kaybedebiliyor (Deutsche Welle, Mülteciler Damgalanıyor, 2012).

Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi İçin Opsiyonel İşbirliği Ajansı (FRONTEX)

Son yıllarda AB'ye girmek isteyen göçmen ve mültecilerin sayısındaki artış nedeniyle ciddi göç baskısı ile karşı karşıya olan AB ülkeleri için ek teknik destek, dış sınırların

güvenliğini koordine ve etkin bir şekilde sağlayabilmek amacıyla kurulmuştur. Bunu üye devletlerin güvenlik birimleri arasında koordinasyon sağlayarak başarmayı amaçlamaktadır (Avrupa Birliği, FRONTEX, 2019).

Dublin Sistemi

AB sınırları dahilinde yapılan her sığınma başvurusunun incelenmesi gerekir. AB ülkeleri mültecilerle ilgili ortak politikalarını Cenevre Sözleşmesi'nin yanı sıra "Dublin Sistemi" olarak bilenen Dublin Sözleşmesi ve EURODAC Sözleşmesi ile belirler. AB ülkeleri ilk olarak 15 Haziran 1990 tarihinde yapılan bu anlaşma ile mültecilerin iltica başvurularını inceleyebilmek ve karar verebilmek için AB sınırları içinde geçerli ortak bir sistem oluşturmuşlar, 1997 yılında yürürlüğe giren sözleşme ile herhangi bir mültecinin AB üyesi devletlerden birinde yapmış olduğu iltica başvurusunun incelenmesinde sorumlu üye devlete dair kriterler belirlemişlerdir. Dublin Sözleşmesinin yerine 17 Mart 2003 tarihinde yapılan bir düzenleme ile amacı, iltica prosedürlerine hızlı erişim sağlamak ve esasa ilişkin bir başvurunun açıkça belirlenmiş tek bir üye devlet tarafından incelenmesini sağlamak olan Dublin II sözleşmesi gelmiştir. Herhangi bir AB ülkesine yaptığı iltica başvurusu reddedilen mültecinin tekrar başka bir ülkeye başvuru yapmasını engellemek veya aynı anda birden fazla ülkeye iltica başvurusu yapılmasının önüne geçebilmek adına böyle bir düzenlemeye gereksinim duyulmuştur. Birliğin sınır ülkeleri olan Yunanistan, Macaristan ve İtalya mültecilerin ilk giriş yaptıkları ülkeler olması nedeniyle mülteci yükünün ağırlığını üstlenmek zorunda kalmıştır. Ancak bu maddeye göre sınır ülkeleri dışındaki ülkelerin de iltica başvurularını incelemelerinde engel bir durum olmadığı için Almanya ve Avusturya, Macaristan'daki mültecileri kendi ülkelerine kabul etmişlerdir (Avrupa Birliği, Dublin Sözleşmesi, 2019).

26 Haziran 2013 tarihinde yapılan yeni bir düzenleme ile mülteci başvurularının yakalandıkları ülke yerine ilk giriş yaptıkları ülkede değerlendirilmesi gündeme gelmiştir (Avrupa Birliği, Dublin III, 2016).

AB Dublin sözleşmeleri ile mülteci kabul koşullarını giderek zorlaştırmıştır. Sınır ülkelerinde mülteci yükünün ağırlaşmasına neden olmuş ve bundan dolayı AB ülkeleri içinde mülteci kaynaklı sorunlar oluşmaya başlamıştır.

Fransa'nın İtalya sınırını kapatması ve sınırı geçen göçmenleri geri göndermek istemesinden dolayı Fransa ve İtalya arasında anlaşmazlık ortaya çıkıyor. Dublin

Sözleşmesi' ne göre mültecilerin sığınma başvurularını AB topraklarına ilk girdiği ülkede yapması ve işlemleri tamamlanıncaya kadar o ülkede kalmaları gerekiyor (Avrupa Birliği, Dublin III, 2016). Çoğu İngilizce veya Fransızca bilen göçmenler hem dil problemi yaşamamak için hem de refah seviyesi nedeniyle Fransa, İsviçre ve Almanya'ya varmak üzere yola çıkıyor. Fransa'ya gitmek isteyen Kuzey Afrikalı bir göçmen kıtaya yakınlığından dolayı Avrupa Birliği'ne ilk olarak İtalya'dan giriş yapıyor, bu yüzden önce İtalya'da sığınma başvurusu yapması ve başvurusunun sonucunu beklemesi gerekiyor. Göçmenlerin çoğu bu süreci beklemek yerine diğer Avrupa ülkelerine geçmeyi deniyor. Bunun önüne geçebilmek adına göçmenlerin ülkelerine geçmesini engellemek isteyen Avusturya ve Fransa kontrolleri koyabiliyor, bu da üyelerinin aralarında sınırları kaldırdığı AB'nin temel ilkeleri ile çelişki oluşturuyordu (Ortahamamcılar, 2018).

İki ülke arasında yaşanan anlaşmazlık İtalya'nın Kuzey Afrika' dan gelen göçmenlere geçici oturma belgesi ve Schengen vizesi verip Fransa ve diğer AB ülkelerine geçiş yolu açması nedeniyle diplomatik krize dönüşmüştür (CNNTÜRK, 2011).

Avrupa Birliği'ne geçmeye çalışan göçmenlerin en önemli giriş noktalarından biri olan bir diğer AB sınır ülkesi Macaristan Yunanistan üzerinden gelen mültecilerin Sırbistan'ı geçerek topraklarına ulaşmalarını önlemek amacıyla Sırbistan ile arasındaki sınıra çit yaptırmıştır. Sığınmacılar ilk olarak AB sınırlarına Yunanistan'dan girdikleri halde kayıtları tutulmadan Sırbistan üzerinden Macaristan'a gidebiliyorlardı. Buna engel olmak isteyen Macaristan Sırbistan sınırına dikenli tel çekme yöntemini uyguladı (The Guardian, Macaristan Sınırına Çit, 2015).

Daha sonra yine Macaristan diğer AB ülkelerinden yeterli destek alamadığı düşüncesi ile mültecilerin kayıtlarını yapmadan otobüslere doldurup Avusturya sınırına doğru yola çıkarmış ancak çok azı Avusturya'da kalmış ve neredeyse hemen hemen hepsi Almanya'ya doğru yol almıştır. Federal Göçmenler ve Mülteciler Dairesi (BAMF) müdürü Angelika Wendzl'in 21 Ağustos 2015 tarihinde Dublin prosedürlerinin askıya alındığına dair attığı tweet ile Almanya'ya sığınma talebinde bulunan hiçbir Suriyeli'nin Avrupa topraklarına girdiği ilk ülkeye geri gönderilmeyeceğini belirtmiştir. Daha önce göçmenleri kayıt altına almadığı için defalarca Macaristan'ı uyararak Almanya çok sayıda mülteciye hazırlıksız yakalanıyor ve kontrolünü kaybederek İtalya ve Macaristan'ın yaptığı gibi mültecilerin tamamını kayıt altına almamıştır (Zeit, 2016). Alman yetkililer

“AB kurallarının bir insani krizi önlemek için gevşetildiğini ve bir emsal oluşturmayacağını” belirtti ve Alman Hükümet Sözcüsü, “Sığınmacıların ayak bastıkları ilk AB ülkesinde sığınma başvurusu yapmasını öngören kurallar hala geçerlidir ve diğer AB üyelerinden bu kurallara uymasını bekliyoruz” şeklinde bir açıklama yaptı (BBC Türkçe, Avusturya ve Almanya Binlerce Sığınmacı Bekliyor, 2015).

Şansölye Merkel ve Alman yetkililerin Dublin kararlarını askıya alarak sınırlarını mültecilere açmasındaki en büyük etkenlerden biri de hiç şüphesiz ki Aylan Bebek’in karaya vuran cesedi olmuştur. Suriye’deki iç savaştan kaçarak Türkiye’de misafir statüsünde yaşayan mültecilerden biri olan Aylan Bebek, babası Abdullah, annesi Rihan ve abisi Galip ile birlikte Kanada’daki akrabalarına ulaşmak üzere bir bot ile 2 Eylül 2015 sabahı Türkiye’den ayrılarak İstanköy (Kos) adasına doğru yola çıkmışlar, bu tehlikeli yolculukta buldukları botun batması sonucu anne ve iki çocuğu boğularak can vermiştir (BBC Türkçe, Aylan Kurdi ve Ailesinin Öyküsü, 2015).

Tüm Dünya’yı derinden yaralayan bu olay hafızalara bir fotoğraf karesi ile kazınmıştır. (Hürriyet, 2015)

Şansölye Merkel’in Macaristan’dan gelen mültecilere sınırlarını açması Bavyera’daki kardeş partisi CSU tarafından yanlış karar olarak değerlendirildi. CSU lideri Seehofer Almanya’yı çok büyük problemlerin beklediğini belirterek “Yavaş yavaş yönetilemez bir kriz durumuna doğru ilerliyoruz” şeklinde açıklama yaptı (Deutsche Welle Türkçe, Kardeş partiden Merkel’e Sert Eleştiri, 2015).

Yaşanan mülteci krizi sadece iki kardeş partide fikir ayrılığı oluşturmadı aynı zamanda mülteci karşıtlığı ile bilinen aşırı sağ parti AfD'den de tepki topladı. Almanya'nın mülteci politikalarını protesto etmek üzere sokak gösterileri düzenleyen AfD neo nazilerin de desteği ile 5000 gösterici topladı (Spiegel, 5000 kişi Alman İltica Politikasını Protesto Etti, 2015).

O dönem yapılan anketlerde oy oranını %5-7'lere kadar yükseltmeyi başardı (Spiegel, Mülteci Krizinde AfD, 2015).

Avrupa Birliğinin Mültecilere Kota Uygulaması

5 Eylül 2015'te Macaristan üzerinden gelen mültecileri ilk giriş yaptıkları ülke olmasına rağmen Macaristan'a geri göndermeyen Avusturya ve Almanya kısa sürede binlerce ile yüz yüze kaldı. AB'nin sınır kontrol sistemini oluşturan Schengen Düzenlemelerine ve mülteci politikalarını düzenleyen Dublin Sistemine aykırı bulunan bu uygulamaya sınırlarını tekrar kapatarak son verdiler. Avrupa Komisyonu tarafından 15 Eylül 2015 tarihinde yapılan basın açıklaması ile iki ülkenin sınırlarını korumaya yönelik aldıkları önlemlerin Schengen Düzenlemelerine uygun bulunduğu belirtildi (İKV, 2015).

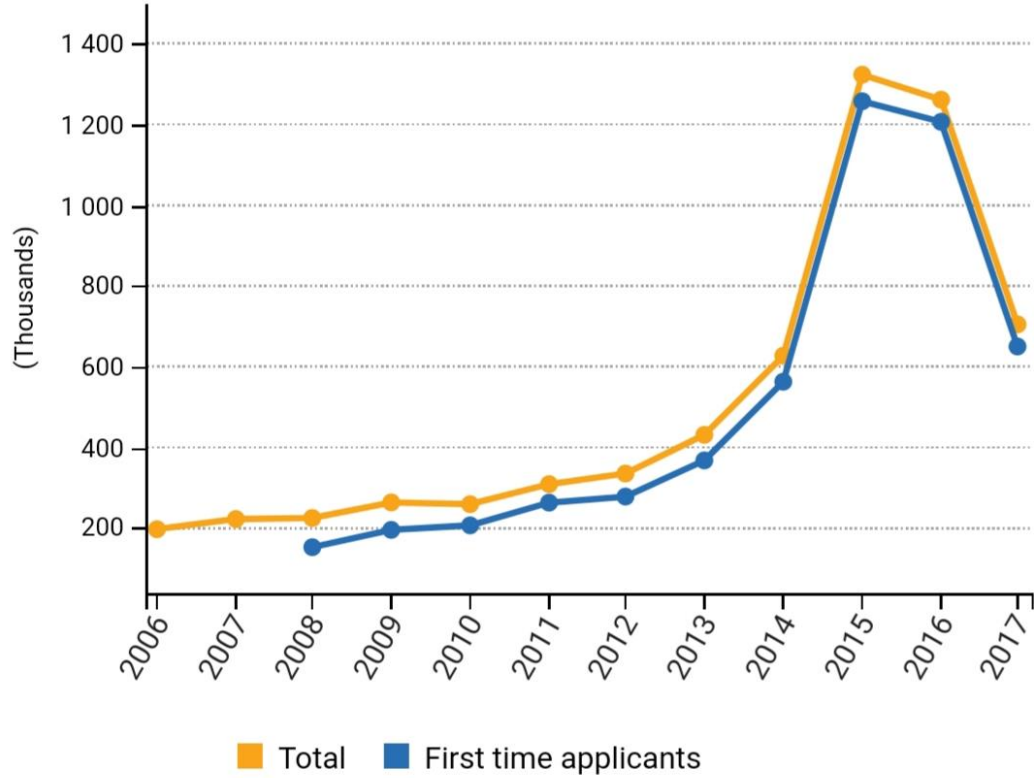
Mülteci yükünü AB sınır ülkelerinin üstlenmesini görmezden gelen AB Almanya ve Avusturya'nın göçmen akınıyla başa çıkamaması üzerine Yunanistan, İtalya ve Macaristan'da bulunan 120 bin sığınmacının bu ülkelerin üzerindeki yükü hafifletmek amacıyla Avrupa Birliği'ne üye ülkelere dağıtılmasına karar verilmiştir. Brüksel'de 22 Eylül 2015 tarihinde toplanan Adalet ve İçişleri Konseyi zorunlu kota sistemi ile mültecilerin üye ülkelere dağıtılmasını oy çokluğu ile kabul etmiştir (Avrupa Birliği, 2015).

2 yıl için alınan bu kararın süresi dolduğu halde AB hedeflediği amaca ulaşamayarak sığınmacıları yerleştirememiştir. Bu başarısızlık üye ülkeler arasında işbirliği ve yardımlaşma olmadığını gözler önüne sermektedir (Takvim, 2017).

4.2.1.2. Rakamlarla Mülteci Sorunu

Avrupa çapında yürüttüğü anket çalışmalarıyla Avrupa Birliği'ne istatistiki bilgiler sağlayan, merkezi Lüksemburg'da bulunan ve Avrupa Komisyonu'nunda bir genel müdürlük olan Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından açıklanan resmi verilere göre Arap Baharı ve Suriye'deki insanlık zulmünün başlaması sonrası iltica başvurularında yüksek artış gözlemlenmiştir. 2010 yılında ilk kez iltica için başvuran

sığınmacı sayısı yaklaşık 207 binken bu rakam 2011 yılında 263 bin, 2012 yılında 278 bin, 2013 yılında 368 bin, 2014 yılında 563 bin olarak git gide bir artış göstermiş mülteci krizinin en şiddetli yaşandığı 2015 yılında ise 1 milyon 258 bin civarına kadar yükselmiştir. 2016 yılında 1 milyon 206 bin olan başvuru sayısında 2017 yılında 650 bine kadar düşüş gözlemlenmiştir.

Total: 2006 and 2007: EU-27 and extra-EU-27.

First-time applicants: 2006 and 2007: not available.

eurostat

Şekil 2: Sığınma Başvurularının Yıllara Göre Oranı

Kaynak: (EUROSTAT, İltica İstatistikleri, 2018)

Yine EUROSTAT verilerine göre başvuru sayılarının ülkelere dağılımına baktığımız zaman en çok başvuruyu sosyal inşacı bakış açısından aşırı sağın yükselişini incelediğimiz bu çalışmada analiz ettiğimiz ülke olan Almanya almıştır. Bu rakam 2010 yılında 48 bin 500, 2011 yılında 53 bin, 2012 yılında 77 bin 500, 2013 yılında 127 bin, 2014 yılında 203 bin, 2015 yılında 476 bin, 2016 yılında 745 bin, 2017 yılında 222 bin

500 civarı olup Avrupa'nın sığınmacı yükünü Almanya'nın sırtladığını gözlemliyoruz (EUROSTAT, 2019).

SONUÇ

11 Eylül 2011’de Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşanan intihar saldırılar sonrası Avrupa genelinde aşırı sağ partilerde yükseliş başlamış, Arap Baharı ve Suriye krizinin sebep olduğu mülteci akınıyla birlikte daha da artarak aşırı sağ Avrupa ülkelerinin çoğunda siyasi tartışmaları belirleyen bir faktör haline gelmiştir. AB’de göçmen, mülteci karşıtı aşırı sağ parti ve hareketlerin yükselişi halktan da aldığı destekle merkez sağ ve sol partilerin düşüşünde etkin olmuştur.

2016 yılı Kasım ayında Amerika Birleşik Devletleri’nde Donald Trump’ın “Yeniden Büyük Amerika” sloganıyla çıktığı seçim yarışında islam ve göçmen karşıtı söylemleri, düzensiz göçmenleri sınır dışı edeceği ve Meksika sınırına duvar örme gibi ırkçı tutumlarından dolayı bazı kesimlerden tepki almasına rağmen seçimleri kazanması aşırı sağ partilerin Avrupa’da yükselişinin de önünü açmıştır. Avrupa’da yaşanan terör saldırıları sonucu halkın da desteği ile sadece ulusal parlamentolarda değil aynı zamanda Avrupa Parlamentosu’nda da ciddi oy oranlarıyla yükselişlerini sürdürmüşlerdir. Avrupa ülkelerine yaşanan mülteci akını, ülkelerde yaşanan ekonomik kriz sonrası Avrupa Birliği vatandaşlarının refah seviyelerinde düşüş yaşanması ve terör saldırıları sonrası güvenlik sorunlarının ortaya çıkması aşırı sağ popülist akımları güçlendirmiştir. Küresel anlamda yaşanan ekonomik krizleri göç ile ilişkilendiren aşırı sağcı siyasiler aynı zamanda farklı kültürel değerlere sahip göçmenlerin ulusal kültürü aşındırdığı düşüncesi ile dışlayıcı tutum sergilemekte ve bu söylemler halk tarafından kabul görmektedir.

Ekonomik krizler; işsizlik ve gelir dağılımında dengesizliklere neden olmuş, bunun sonucu olarak Avrupa ülkelerinde kaçakçılık ve suç oranlarında artış gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra gerçekleşen terör saldırılarını Radikal İslamcı örgütlerinin üstlendiği de göz önünde bulundurulunca ülkelerindeki suç oranlarının düşük ve ülkelerinin huzurlu olduğunu düşünen Avrupalılar için, medya ve aşırı sağ partilerin söylemlerinin de etkisi ile göçmenlerin suç oranını artırdığı algısı oluşmuş ve “günah keçisi” olarak göçmenleri seçmişlerdir (GÖÇKÜN, 2018, s. 41).

Haziran 2016’ da bağımsız bir göçmen politikası yürütmek isteyen İngiltere’de yaşanan Brexit referandum süreci, Mart 2017’de Hollanda Özgürlük Partisi (PVV) adayı Geert Wilders’in son anda seçimi kaybetmesi, Fransa’nın en önemli aşırı sağcı siyasetçisi

Jean-Marie Le Pen'in kurucusu olduğu Ulusal Cephe'nin lideri Marine Le Pen'in Mayıs 2017 Fransa seçimlerinde iddiasını ikinci tura taşıması, Eylül 2017'de Almanya'da gerçekleşen seçimlerde Euro ve göçmen karşıtı olarak kurulan Almanya için Alternatif Partisi'nin (AfD) %12,6 oy oranı ve 94 milletvekili ile meclise girmesi ve Ekim 2017'de Avusturya'da gerçekleşen seçimlerde merkez sağ parti Avusturya Halk Partisi (ÖVP) başkanı Sebastian Kurz (aynı zamanda dünyanın en genç lideri) seçimi kazanması sağ popülist söylemlerin vatandaşlar tarafından kabul gördüğünün kanıtı olmuştur. Avrupa'da yaşanan seçimler sonucunda gelen noktada aşırı sağ partiler iktidar olamasalar dahi siyasi gündemi ve tartışmaları belirleyen ana aktörler haline gelmişlerdir.

Avrupa'da aşırı sağ partilerin oy oranlarının artmasının yanı sıra yaşanan bu süreçte aşırı sağ diye tanımlanamayan partilerin dahi mülteci karşıtı ve yabancı düşmanı sağ popülist söylemleri kullanarak halkın oylarına talip oldukları dikkat çekmiştir. Bunun temelinde yaşadıkları ülkede artan yabancı sayısından dolayı halkın ortak ilkelere bağlı ortak kimlik kavramına sahip çıkma içgüdüğü yatmaktadır.

Bu tür oluşumların söylemlerine dikkat edildiğinde Avrupa bütünleşmesine de karşı oldukları görülmektedir. AB topraklarına herhangi bir ülkeden giriş yapan mültecinin diğer AB üye ülkeleri topraklarında serbest dolaşım hakkı da elde etmesinden dolayı ülkesinde mülteci istemeyen toplumların sınırlarını yabancılara kapatabilmek adına serbest dolaşıma karşı çıktıkları gözlemlenmiş olup, AB yapısı ve Schengen bozulmasa dahi aşırı sağın muhafazakarlık özelliği ile sosyal inşacılığın ortak kimlik duyguları ile hareket eden aşırı sağcı halkın nezdinde Avrupa bütünleşmesi yerini toplumsal bütünleşmeye bırakmaktadır.

Almanya siyasi tarihinde dönem dönem aşırı sağ hareketler sahneye çıkmış olsalar dahi 2017 seçimlerinde elde ettikleri başarıyı daha önce sağlayamamışlardı. Alman halkı; 2015 yılında yaşanan mülteci krizinde en çok etkilenen Avrupa ülkelerinden biri olan Almanya olmasını dönemin iktidar partisi CDU lideri Merkel'in tutumu sayesinde olduğu düşüncesi ile CDU'ya verdiği desteği geri çekmiştir. 2013 seçimlerinde %34,1 oy oranı ve 225 milletvekili ile parlamentoda yer alan CDU 2017 seçimlerinde %26,8'lere kadar gerilemiş milletvekili sayısı 200'e düşmüştür. Bu süreçte mülteci karşıtı söylemleri ile öne çıkan AfD vatandaşlar tarafından olumlu karşılık görmüş 2013 seçimlerinde %4,7 olan oy oranını 2017 seçimlerinde %12,6 çıkartarak 94 temsilci ile

parlamentoda yerini almıştır. AfD'nin aldığı oyları eyaletler üzerinden analiz ettiğimiz de ise Doğu Almanya'da daha yüksek oy oranı elde etmiştir. Bunun nedeni; uzun yıllar komünizm baskısı altında yaşayan Doğu Almanlar'ın dış dünyaya kapalı bir şekilde yaşamasından dolayı kimlik kavramlarının daha baskın olmasından kaynaklanmaktadır.

Bu çalışmanın sonucunda temel analiz birimi kimlik kavramı olan uluslararası ilişkiler kuramı sosyal inşacılık ile sadece uluslararası ilişkilerin değil aynı zamanda ülke içindeki siyasal tercihlerinde açıklanabileceğini gözlemledik.

KAYNAKÇA

- ADLER, E. (1997). "Seizing the middle Ground: Constructivism in World Politics", *European Journal of International Relations*, 3, No. 3.
- ADLER, E. (2013). "Constructivism in International Relations: Sources, Contributions, and Debates", Handbook of International Relations, (Ed: W. Carlsnaes, T. Risse, B. A. Simmons), SAGE Publications Ltd.
- ALPAY, E. (2018). "Sosyal İnşacılık Kuramı Çerçevesinde Türk ve Bulgar Kimliği: Hak ve Özgürlükler Hareketi", TC Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- BANCHOFF, T. (1999). "German Identity and European Integration", *European Journal of International Relations*, 5, No. 3.
- Bobbio, N. (1994). *Bir Politik Ayrımın Anlamı Sağ ve Sol*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- CANŞEN, E. (1997). *Adolf Hitler'den torunlarına : "Almanya'da eski ve yeni sağ"*. İstanbul: Göçebe Yayınları.
- CHECKEL, J. T. (1998). "The Constructivist Turn in International Relations Theory", *World Politics*, 50, 2.
- CHECKEL, J. T. (2004). "Social Constructivisms in Global and European Politics: A Review Essay", *Review of International Studies, British International Studies Association*, 30.
- DAĞI, Z. (2002). "Rusya'nın Dönüşümü: Kimlik, Milliyetçilik ve Dış Politika", Boyut Kitapları.
- DEMİRTAŞ, B. (2014). "İnşacılık", *Uluslararası İlişkilere Giriş*, (Editörler: Ş. Kardaş, ve A. Balcı), Küre Yayınları.
- EFEGİL, E. (2012). "Dış Politika Analizi: Ders Notları", Nobel Yayıncılık.
- ERCAN, B. (2009). "Oluşturmacılık Üzerine Bir Deneme", *Uluslararası İlişkilere Giriş: Teorik Bakış*, (Editör: H. Çomak), Umuttepe Yayınları.

- EREKER, F. (2010). “*Dış Politika ve Kimlik: İnşacı Perspektiften Türk Dış Politikası Analizi*”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- GÖÇKÜN, S. (2018). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Avrupa' da Aşırı Sağın Yükselişi ve Avrupa Parlamentosuna Etkisi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GÖZE, A. (1995). *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler* (7. Baskı b.). İstanbul: Beta Yayınları.
- GÖZLER,K , *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin, 2011, Cilt I, XXX+974
- HEYWOOD, A. (2007). *Siyasi İdeolojiler*. Ankara: Adres Yayınları.
- HEYWOOD, A. (2015). *Siyaset*. Ankara: Liberte Yayınları.
- HOPF, T. (1998). “The Promise of Constructivism in International Relations Theory”, *International Security*, 23, No. 1.
- JACKSON, R. ve Sorensen, G. (2013). “*Introduction to International Relations*”, Oxford University Press.
- KALLİS, A. (2015, Mart). Avrupa' da Radikal Sağın Yükselişi. *SETA Dergisi*(119), 13-15.
- KARACASULU, N. (2012). “Uluslararası İlişkilerde İnşacılık Yaklaşımları”, *Uluslararası İlişkilerde Postmodern Analizler-1*, (Derleyen: T. Arı), MKM Yayıncılık.
- KARACASULU, N. (2014). “Uluslararası İlişkilerde İnşacılık Yaklaşımları”, *Postmodern Uluslararası İlişkiler Teorileri: Uluslararası İlişkilerde Eleştirel Yaklaşımlar*, (Derleyen: T. Arı), Dora Yayınları.
- KEYMAN, E. F. (1996). “Eleştirel Düşünce: İletişim, Hegemonya, Kimlik/Fark”, *Devlet, Sistem ve Kimlik: Uluslararası İlişkilerde Temel Yaklaşımlar*, (Derleyen: A. Eralp), İletişim Yayınları.
- KEYMAN, F. E. (2005). “*Kimlik ve Demokrasi*”, *Devlet ve Ötesi*, (Derleyen: A. Eralp), İletişim.
- KOWERT, P. A. (1998). “National Identity: Inside and Out”, *Security Studies*, 8, No. 2-3.

- KÜÇÜK, M. (2014). “Uluslararası İlişkilerde Sosyal İnşacılık”, *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, (Derleyen: R. Gözen), İletişim Yayınları.
- MANDACI, N. (2012). Avrupa' daki Radikal Sağ Partiler ve Balkanlı Kuzenleri: Çanlar Türkiye İçin Çalışıyor. *Uluslararası İlişkiler*, 9(33), 41-71.
- MARSHALL, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- MERT, N. (2007). *Merkez Sağın Kısa Tarihi*. İstanbul: Selis Kitaplar.
- MURATOĞLU, T. (2014). Almanya Federal Cumhuriyeti'nde Devlet Yapılanması. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18(2). Mart 05, 2019 tarihinde http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/18_2_9.pdf adresinden alındı
- NIEDERMAYER, O., & Hofrichter, J. (2016). Die Wählerschaft der AfD: wer ist sie, woher kommt sie und wie weit rechts steht sie? *Zeitschrift für Parlamentsfragen*(47), 267-284.
- ÖZEV, M. H. (2013). “*Eleştirel Teori Olarak Konstrüktivizm*”, (Editör: H. Çomak ve C. Sancaktar), *Uluslararası İlişkilerde Teorik Tartışmalar*, Beta Yayıncılık.
- PAKSOY, H. B. (2005). “*Etnik ve Toplumsal Kimlikler Nasıl Oluşur?*”, Karam Araştırma ve Yayıncılık.
- PRICE, R. ve REUS-SMIT, C. (1998). “Dangerous Liaisons? Critical International Theory and Constructivism,” *European Journal of International Relations*, SAGE Publications, 4 (3).
- REUS-SMIT, C. (2013). “*Konstrüktivizm*”, *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, Küre Yayınları.
- RUGGIE, J. G. (1988). “What Makes the World Hang Together?” Neo-Utilitarianism and The Social Constructivist Challenge”, *International Organization*, 52 (4).
- SMITH, S. (1995). “*The Self Images of a Discipline: A genealogy of International Relations Theory*”, *International Relations Theory Today*, Polity Press.
- WENDT, A. (1987). “The Agent -Structure Problem in International Relations Theory”, *International Organization*, 41 (3).
- WENDT, A. (1995). “*Constructing International Politics*”, *International Security*, 20 (1).

WENDT, A. (1999). “*Social Theory of International Politics*”, Cambridge University Press.

WENDT, A. (2003). “*Social Theory of International Politics*”, Cambridge University Press.

WENDT, A. (2012). “*Uluslararası Siyasetin Sosyal Teorisi*”, Küre Yayınları.

ZEHFUSS, M. (2002). “*Constructivism in International Relations: The Politics of Reality*”, Cambridge University Press.

Güncel İnternet Sitesi Kaynakları

Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası. (1949). Mart 05, 2019 tarihinde <http://www.adalet.gov.tr/duyurular/2011/eylul/anayasalar/ulkeana/pdf/08-ALMANYA%20209-276.pdf> adresinden alındı

AfD. (2017). *AfD 2017 Seçim Programı*. Ocak 04, 2019 tarihinde AfD Resmi Sitesi: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf adresinden alındı

AfD. (2017). *Almanya İçin Temel Program*. Ocak 03, 2019 tarihinde AfD Resmi Sitesi: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/04/2017-04-12_afd-grundsatzprogramm-englisch_web.pdf adresinden alındı

Amsterdam Antlaşması. (1999). *Avrupa Birliği Amsterdam Antlaşması*. Şubat 17, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Sitesi: https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_en.pdf adresinden alındı

Avrupa Birliği. (2015, Eylül 24). *İtalya ve Yunanistan'ın Yararına Uluslararası Koruma Alanında Geçici Önlemler Alınması*. Şubat 28, 2019 tarihinde EUR-LEX: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2015/1601/oj> adresinden alındı

Avrupa Birliği. (2016, Mart 18). *Dublin III*. Şubat 24, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Göç ve İçişleri Komisyonu: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/asylum/examination-of-applicants/docs/evaluation_of_the_implementation_of_the_dublin_iii_regulation_-_executive_summary_en.pdf adresinden alındı

- Avrupa Birliği. (2018). *Schengen Bilgi Sistemi*. Şubat 17, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Sitesi: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system_en adresinden alındı
- Avrupa Birliği. (2019). *CEAS*. Şubat 20, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Sİtesi: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum_en adresinden alındı
- Avrupa Birliği. (2019). *Dublin Sözleşmesi*. Şubat 23, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Göç ve İçişleri Komisyonu: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/examination-of-applicants_en adresinden alındı
- Avrupa Birliği. (2019). *EURODAC*. Şubat 21, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Sitesi: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/identification-of-applicants_en adresinden alındı
- Avrupa Birliği. (2019). *FRONTEX*. Şubat 23, 2019 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Sitesi: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/frontex_en adresinden alındı
- BBC. (2018, Nisan 22). *Andrea Nahles: Almanya'nın Sosyal Demokratlarına Liderlik Eden İlk Kadın*. Kasım 01, 2018 tarihinde www.bbc.com: <https://www.bbc.com/news/world-europe-43860246> adresinden alındı
- BBC Türkçe. (2015, Eylül 06). *Avusturya ve Almanya Binlerce Sığınmacı Bekliyor*. Şubat 26, 2019 tarihinde www.bbc.com: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150906_multeci_kriz adresinden alındı
- BBC Türkçe. (2015, Eylül 04). *Aylan Kurdi ve Ailesinin Öyküsü*. Şubat 27, 2019 tarihinde www.bbc.com: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150904_alan_kurdi_oykusu adresinden alındı
- Bobbio, N. (1994). *Bir Politik Ayrımın Anlamı Sağ ve Sol*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Bpd. (2012, Eylül 21). *Şansölye ve Koalisyonlar 1949-2013*. Mart 04, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/lernen/grafstat/grafstat-bundestagswahl-2013/144822/mb-01-12-bundeskanzler-in-1949-2013-und-koalitionen?type=-galerie&show=image&i=151368> adresinden alındı

Bpd. (2013, Mayıs 03). *Alman Federalizminin "Yol Gösterici İlkesi" Olarak Demokrasi*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/izpb/159332/demokratie-als-leitgedanke-des-deutschen-foederalismus?p=all> adresinden alındı

Bpd. (2013, Ağustos 28). *Uluslararası Kuruluşlar*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/24-deutschland/40496/internationale-organisationen> adresinden alındı

Bpd. (2015, Eylül 09). *25 Yıl Önce: İki Artı Dört Sözleşmesinin İmzalanması*. Mart 07, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/politik/hintergrund-aktuell/211841/zwei-plus-vier-vertrag> adresinden alındı

Bpd. (2016, Şubat 17). *Pegida - Korku ve Kızgınlıklar Arasında Bir Protesto Hareketi (II)*. Mart 11, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/politik/extremismus/rechtspopulismus/218681/pegida-eine-protestbewegung-zwischen-aengsten-und-ressentiments-ii> adresinden alındı

Bpd. (tarih yok). *Alman Birliği*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/geschichte/deutsche-einheit/deutsche-teilung-deutsche-einheit/> adresinden alındı

Bpd. (tarih yok). *Alman Gerçekliği*. Mart 07, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/geschichte/deutsche-einheit/deutsche-teilung-deutsche-einheit/> adresinden alındı

Bpd. (tarih yok). *Değişim Yılları 1989-1991*. Mart 07, 2019 tarihinde Federal Siyasi Eğitim Ajansı: <http://www.bpb.de/veranstaltungen/format/podium-vortrag/286311/the-years-of-change-1989-1991> adresinden alındı

Bundespraesident. (2017). *Federal Başkanlar*. Mart 07, 2019 tarihinde Federal Almanya Cumhurbaşkanlık Resmi Sitesi:
<http://www.bundespraesident.de/DE/Die-Bundespraesidenten/Die-Bundespraesidenten-node.html> adresinden alındı

Bundestag. (2013). *Üyelerin Seçimi ve Koltukların Tahsisi*. Aralık 01, 2018 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/en/parliament/elections/arithmetic/arithmetic-199936> adresinden alındı

Bundestag. (2018). *Federal Meclis'te Koalisyon Anlaşması İmzalandı*. Mart 04, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2018/kw11-koalitionsvertrag-546976> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Alman Demokratik Cumhuriyeti 1949-1990*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/ddr/ddr-199586> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Alman Özgürlük ve Birlik Hareketi 1800-1848*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/anfaenge> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Almanya Tarihi* . Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/besuche/ausstellungen/verfassung/tafel05/tafel05-199776> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Almanya Tarihi 1815-1848*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:
<https://www.bundestag.de/besuche/ausstellungen/verfassung/tafel06/tafel06-199770> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Federal Almanya Cumhuriyeti*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:

https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/brd_parlamentarismus/brd_parlamentarismus-199610 adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *İmparatorluk 1871-1918*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:

<https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/kaiserreich> adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Nasyonel Sosyalizm 1933-1945*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:

https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/drittes_reich/drittes_reich-199594 adresinden alındı

Bundestag. (tarih yok). *Weimar Cumhuriyeti 1918-1933*. Mart 06, 2019 tarihinde Federal Almanya Meclisi Resmi Sitesi:

<https://www.bundestag.de/parlament/geschichte/parlamentarismus/weimar/weimar-199620> adresinden alındı

Bundeswahlleiter. (2013, Ekim). *Almanya 2013 Resmi Seçim Sonuçları*. Mart 11, 2019 tarihinde Almanya Seçim Kurulu Başkanlığı Resmi Sitesi:

<https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2013/ergebnisse.html> adresinden alındı

Bundeswahlleiter. (2017, Ekim 12). *Almanya 2017 Resmi Seçim Sonuçları*. Ekim 15, 2018 tarihinde Almanya Seçim Kurulu Başkanlığı Resmi Sitesi:

https://www.bundeswahlleiter.de/en/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html adresinden alındı

Bundeswahlleiter. (2019, Mart 10). *28 Eylül 1969 Seçim Sonuçları*. Almanya Seçim Kurulu Başkanlığı Resmi Sitesi:

<https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/1969.html> adresinden alınmıştır

Bundeswahlleiter. (Ekim, 2017). *Almanya 2017 Resmi Seçim Sonuçları*. Mart 12, 2019 tarihinde Almanya Seçim Kurulu Başkanlığı Resmi Sitesi:

<https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017/ergebnisse.html> adresinden alındı

CANŞEN, E. (1997). *Adolf Hitler'den torunlarına : "Almanya'da eski ve yeni sağ"*. İstanbul: Göçebe Yayınları.

CDU. (2018). *CDU Genel Bakış*. Kasım 22, 2018 tarihinde CDU Resmi Sitesi: <https://www.cdu.de/artikel/overview> adresinden alındı

CDU/CSU. (2017, Temmuz 03). *CDU/CSU Hükümet Programı*. Kasım 15, 2018 tarihinde CDU Resmi Sitesi: <https://www.cdu.de/system/tdf/media/dokumente/170703regierungsprogramm2017.pdf?file=1> adresinden alındı

Cenevre Sözleşmesi. (1951). *Cenevre'de 1951 Tarihinde İmzalanmış Olan Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmenin Tasdiki Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu*. Şubat 15, 2019 tarihinde TBMM Resmi Tutanak: https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/KM_/d00/c002/km__00002024ss0053.pdf adresinden alındı

Cenevre Sözleşmesi. (1951). *www.multeci.org.tr*. Şubat 16, 2019 tarihinde [www.multeci.org.tr: http://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1951-Cenevre-Sozlesmesi-1.pdf](http://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1951-Cenevre-Sozlesmesi-1.pdf) adresinden alındı

CİA. (2019, Mart 02). *Germany*. Mart 05, 2019 tarihinde <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html> adresinden alındı

CNNTÜRK. (2011, Nisan 18). *İtalya ile Fransa Arasında Mülteci Krizi!* Şubat 25, 2019 tarihinde www.cnnturk.com: <https://www.cnnturk.com/2011/dunya/04/18/italya.ile.fransa.arasinda.multeci.krizi/613674.0/index.html> adresinden alındı

CSU. (2017). *CSU Politika Programı*. Kasım 25, 2018 tarihinde CSU Resmi Sitesi: <http://csu-grundsatzprogramm.de/grundsatzprogramm-gesamt/#das-c> adresinden alındı

CSU. (2019, Ocak 19). *Dr Markus SÖDER CSU'nun Yeni Parti Başkanı*. Ocak 19, 2019 tarihinde CSU Resmi Sitesi:

<https://www.csu.de/verbaende/ov/wildflecken/bund/januar-2015/dr-markus-soeder-neuer-partevorsitzender-der-csu/> adresinden alındı

Decker, F. (2016). The “Alternative for Germany:” Factors Behind its Emergence and Profile of a New Right-wing Populist Party. *German Politics and Society*(34), 1-16.

Deutsche Welle. (2012, Aralık 18). *Mülteciler Damgalanıyor*. Şubat 22, 2019 tarihinde Deutsche Welle Türkçe: <https://www.dw.com/tr/m%C3%BClteciler-damgalan%C4%B1yor/a-16464533> adresinden alındı

Deutsche Welle. (2018, Temmuz 28). *Almanya'nın Siyasi Partileri*. Ekim 22, 2018 tarihinde Deutsche Welle: <https://www.dw.com/en/germanys-political-parties-cdu-csu-spd-afd-fdp-left-party-greens-what-you-need-to-know/a-38085900> adresinden alındı

Deutsche Welle. (2018, Aralık 07). *CDU'nun Yeni Genel Başkanı Kramp-Karrenbauer Oldu*. Aralık 10, 2018 tarihinde Deutsche Welle Türkçe: <https://www.dw.com/tr/cdunun-yeni-genel-ba%C5%9Fkan%C4%B1-kramp-karrenbauer-oldu/a-46636813> adresinden alındı

Deutsche Welle Türkçe. (2015, Eylül 11). *Kardeş partiden Merkel'e Sert Eleştiri*. Şubat 28, 2019 tarihinde [www.dw.com/tr](https://www.dw.com/tr/karde%C5%9Fpartiden-merkele-sert-ele%C5%9Ftiri/a-18709601): <https://www.dw.com/tr/karde%C5%9Fpartiden-merkele-sert-ele%C5%9Ftiri/a-18709601> adresinden alındı

Deutsche Welle Türkçe. (2017, Eylül 24). *Almanya'nın Siyasi Partileri*. Kasım 12, 2018 tarihinde Deutsche Welle Türkçe: <https://www.dw.com/tr/almanyan%C4%B1n-siyasi-partileri/a-39185734> adresinden alındı

Deutschland. (2018, Ocak 19). *Federal Almanya Cumhuriyeti*. Mart 05, 2019 tarihinde <https://www.deutschland.de/tr/topic/politika/federal-almanya-cumhuriyeti> adresinden alındı

Die Linke. (2017, Haziran). *Die Linke Seçim Programı*. Kasım 15, 2018 tarihinde Die Linke Resmi Sitesi: <https://www.die->

linke.de/fileadmin/download/wahlen2017/wahlprogramm2017/die_linke_wahlprogramm_2017.pdf adresinden alındı

Die Linke. (tarih yok). *Die Linke*. Kasım 14, 2018 tarihinde Die Linke Resmi Sitesi:
<https://en.die-linke.de/welcome/> adresinden alındı

Electionresources. (2013). *Almanya 2013 Resmi Seçim Sonuçları*. Ekim 16, 2018 tarihinde <http://electionresources.org/>:
<http://electionresources.org/de/bundestag.php?election=2013> adresinden alındı

Europarl. (2005, Kasım 9). *Berlin Duvarının Yıkılışı*. Mart 07, 2019 tarihinde Avrupa Parlamentosu: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20051109STO02119+0+DOC+XML+V0//EN> adresinden alındı

EUROSTAT. (2018, Nisan 18). *İltica İstatistikleri*. Şubat 28, 2019 tarihinde https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics adresinden alındı

EUROSTAT. (2019). Şubat 28, 2019 tarihinde http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctza&lang=en adresinden alındı

FDP. (2017, Nisan 30). *FDP Federal Meclis Seçim Programı 2017*. Aralık 10, 2018 tarihinde FDP Resmi Sitesi:
<https://www.fdp.de/content/bundestagswahlprogramm-2017> adresinden alındı

FDP. (2017, Temmuz 08). *FDP Seçim Programı Pdf*. Aralık 10, 2018 tarihinde FDP Resmi Sitesi:
<https://www.fdp.de/sites/default/files/uploads/2017/08/07/20170807-wahlprogramm-wp-2017-v16.pdf> adresinden alındı

FDP. (2018, Aralık 12). *Lindner: FDP 70 Yaşında, 70 Yıldır Liberalizm İçin Güçlü Ses*. Aralık 2018, 2018 tarihinde FDP Resmi Sitesi:
<https://www.fdp.de/pressemitteilung/lindner-70-jahre-fdp-70-jahre-eine-starke-stimme-fuer-den-liberalismus-> adresinden alındı

FDP. (tarih yok). *FDP Politik Amaçları*. Aralık 10, 2018 tarihinde FDP Resmi Sitesi: https://www.fdp.de/files/646/270881_FDP_welcome_berlin.indd.pdf adresinden alındı

Freedom House. (2015). *Freedom in the World 2014 Germany*. Mart 05, 2019 tarihinde <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/germany#.VQb0ktKsWCK> adresinden alındı

GÖÇKÜN, S. (2018). Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. *Avrupa' da Aşırı Sağın Yükselişi ve Avrupa Parlamentosuna Etkisi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÖZE, A. (1995). *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler* (7. Baskı b.). İstanbul: Beta Yayınları.

Grüne. (2017, Haziran). *Yeşiller Federal Meclis Programı*. Kasım 12, 2018 tarihinde Yeşiller Resmi Sitesi: https://www.gruene.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/BUENDNIS_90_DIE_GRUENEN_Bundestagswahlprogramm_2017.pdf adresinden alındı

Grüne Bundestag. (2011, Şubat 21). *Yeşillerin Aşırı Sağa Bakışı*. Kasım 11, 2018 tarihinde www.gruene-bundestag.de: <https://www.gruene-bundestag.de/service-navigation/english/right-wing-extremism.html> adresinden alındı

Grüne Bundestag. (2015). www.gruene-bundestag.de. Kasım 10, 2018 tarihinde www.gruene-bundestag.de: <https://www.gruene-bundestag.de/service-navigation/english.html> adresinden alındı

Heywood, A. (2007). *Siyasi İdeolojiler*. Ankara: Adres Yayınları.

Heywood, A. (2015). *Siyaset*. Ankara: Liberte Yayınları.

Hürriyet. (2015, Eylül 03). *Büyük Dramın Sembolü Aylan ve Galip*. Şubat 27, 2019 tarihinde www.hurriyet.com.tr: <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/buyuk-dramin-sembolu-aylan-ve-galip-29983455> adresinden alındı

- İKV. (2015). *İKV'DEN ANALİZ: AB'DE GÖÇMEN KRİZİNE İLİŞKİN ACİL ÖNLEMLER GÜNDEMDE, PEKİ TEMEL HAKLAR?* Şubat 28, 2019 tarihinde www.ikv.org.tr: <https://www.ikv.org.tr/ikv.asp?id=1033> adresinden alındı
- İltica Ve Göç Mevzuatı. (2005, Şubat). www.goc.gov.tr. Şubat 15, 2019 tarihinde http://www.goc.gov.tr/files/files/iltica_goc.pdf adresinden alındı
- Kallis, A. (2015, Mart). Avrupa' da Radikal Sağın Yükselişi. *SETA Dergisi*(119), 13-15.
- Kapern, P. (2015, Ekim 22). *Peter Kapern' in Karl-Rudolf Korte İle Röportajı*. Aralık 21, 2018 tarihinde www.deutschlandfunk.de: https://www.deutschlandfunk.de/alternative-fuer-deutschland-es-ist-eine-gratwanderung-ob.694.de.html?dram:article_id=334709 adresinden alındı
- Mandacı, N. (2012). Avrupa' daki Radikal Sağ Partiler ve Balkanlı Kuzenleri: Çanlar Türkiye İçin Çalışıyor. *Uluslararası İlişkiler*, 9(33), 41-71.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Mert, N. (2007). *Merkez Sağın Kısa Tarihi*. İstanbul: Selis Kitaplar.
- MURATOĞLU, T. (2014). Almanya Federal Cumhuriyeti'nde Devlet Yapılanması. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18(2).
- Niedermayer, O. (2018). www.kas.de. Aralık 26, 2018 tarihinde www.kas.de: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=9c62f247-9332-cf48-4e18-759cc95ed2c1&groupId=252038 adresinden alındı
- Niedermayer, O., & Hofrichter, J. (2016). Die Wählerschaft der AfD: wer ist sie, woher kommt sie und wie weit rechts steht sie? *Zeitschrift für Parlamentsfragen*(47), 267-284.
- NPD. (2019). *NPD' nin Tarihi*. Mart 10, 2019 tarihinde NPD: <https://npd.de/geschichte-der-npd/> adresinden alındı
- Ortahamamcılar, B. (2018, Haziran 14). *İtalya ile Fransa Arasındaki Krizin Perde Arkası*. Şubat 25, 2019 tarihinde <https://tr.euronews.com>:

<https://tr.euronews.com/2018/06/14/italya-ile-fransa-arasindaki-krizin-perde-arkasi- adresinden alındı>

Oxford Internet Institute. (2017, Eylül 22). *Rightwing Populist AfD Dominates German Twitter, New Study Shows*. Mart 12, 2019 tarihinde Oxford Internet Institute: <https://www.oii.ox.ac.uk/blog/rightwing-populist-afd-dominates-german-twitter-new-study-shows/> adresinden alındı

PEGİDA. (2019). *PEGİDA*. Mart 11, 2019 tarihinde PEGİDA: <https://www.pegida.de/> adresinden alındı

SPD. (2017, Haziran). *SPD Programı*. SPD Resmi Sitesi: https://www.spd.de/fileadmin/Dokumente/Bundesparteitag_2017/Es_ist_Zeit_fuer_mehr_Gerechtigkeit-Unser_Regierungsprogramm.pdf adresinden alınmıştır

Spiegel. (2015, Ekim 01). *5000 kişi Alman İltica Politikasını Protesto Etti*. Şubat 28, 2019 tarihinde www.spiegel.de: <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/erfurt-5000-menschen-demonstrieren-gegen-asylopolitik-a-1055593.html> adresinden alındı

Spiegel. (2015, Ekim 07). *Mülteci Krizinde AfD*. Şubat 28, 2019 tarihinde www.spiegel.de: <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-in-der-fluechtlingskrise-der-angstmacher-von-erfurt-a-1056367.html> adresinden alındı

Spiegel. (2017, Ağustos 20). *Seehofer Artık Koalisyon Koşulu Olarak Mülteciler İçin Üst Sınırı Açıkça İfade Etmiyor*. Kasım 26, 2018 tarihinde www.spiegel.de: <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/horst-seehofer-rueckt-von-obergrenze-fuer-fluechtlinge-ab-a-1163668.html> adresinden alındı

Süddeutsche Zeitung. (2017, Eylül 14). *Das Social-Media-Team der AfD macht Vorschläge, die Amerikaner spitzen sie zu*. Mart 13, 2019 tarihinde Süddeutsche Zeitung: <https://www.sueddeutsche.de/politik/gezielte-grenzverletzungen-so-aggressiv-macht-die-afd-wahlkampf-auf-facebook-1.3664785-2> adresinden alındı

Takvim. (2017, Eylül 26). *AB Sığınmacıları Yerleştiremedi*. Şubat 28, 2019 tarihinde www.takvim.com.tr: <https://www.takvim.com.tr/dunya/2017/09/26/ab-siginmacilari-yerlestiremedi-1506453319> adresinden alındı

The Guardian. (2015, Haziran 13). *Macaristan Sınırına Çit*. Şubat 26, 2019 tarihinde www.theguardian.com: <https://www.theguardian.com/world/2015/jul/13/hungary-begins-work-on-border-fence-to-keep-out-migrants> adresinden alındı

The Guardian. (2016, Nisan 03). *www.theguardian.com*. Aralık 10, 2018 tarihinde www.theguardian.com: <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/01/hans-dietrich-genscher-obituary> adresinden alındı

UHİM. (2012, Aralık 19). *Mülteciler Damgalanıyor*. Şubat 21, 2019 tarihinde Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi: <https://uhim.org/multeciler-damgalaniyor.html> adresinden alındı

UNHCR. (2017, Aralık). *www.unhcr.org*. Şubat 16, 2019 tarihinde www.unhcr.org: https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/05/UNHCR_Brochure_TR.pdf adresinden alındı

Vsa-verlag. (2018, Şubat). *www.vsa-verlag.de*. Aralık 25, 2018 tarihinde www.vsa-verlag.de: <https://www.vsa-verlag.de/uploads/media/www.vsa-verlag.de-Haeusler-Voelkisch-autoritaerer-Populismus.pdf> adresinden alındı

Welt. (2015, Eylül 24). *Almanya Mültecilere Çok Cömert*. Şubat 17, 2019 tarihinde www.welt.de: <https://www.welt.de/wirtschaft/article146786866/So-grosszuegig-ist-Deutschland-zu-Fluechtlingen-wirklich.html> adresinden alındı

Welt. (2017, Ağustos 11). *Die Linke Seçim Programı*. Kasım 15, 2018 tarihinde www.welt.de: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article167575003/Das-ist-das-Linke-Wahlprogramm-im-Ueberblick.html> adresinden alındı

Winkler, H. A. (2018, Eylül 14). *Mart Devrimi Öncesi ve Paul Kilisesi Hareketi*. Mart 06, 2019 tarihinde <https://www.deutschland.de/tr/topic/politika/mart-devrimi-onesi-ve-paul-kilisesi-hareketi> adresinden alındı

Zeit. (2016, Ağustos 22). *Mültecilere Sınırın Açılması Gerçekte Ne oldu?* Şubat 26, 2019 tarihinde www.zeit.de: <https://www.zeit.de/2016/35/grenzoeffnung-fluechtlinge-september-2015-wochenende-angela-merkel-ungarn-oesterreich/komplettansicht> adresinden alındı

ÖZGEÇMİŞ

1977 Yılında İstanbul'da doğan Dilek TORO ilk, orta ve lise eğitimini İstanbul'da tamamladı. 1997 yılında Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Tıbbi Laboratuvar Bölümü' nü bitirerek Florence Nightingale Hastanesi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda çalışmaya başladı ve uzun yıllar çeşitli özel sağlık kuruluşlarında görev aldı. 2015 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü bitirdikten sonra 2016 yılında Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde Lisansüstü eğitimine başladı.

